

ETLA

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS
THE RESEARCH INSTITUTE OF THE FINNISH ECONOMY
Lönnrotinkatu 4 B 00120 Helsinki Finland Tel. 609 900 Telefax 601753

Keskusteluaiheita - Discussion papers

No. 440

**ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOKSEN
TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 1992**

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS

Toimintakertomus vuodelta 1992

Sisällys

Yleiskuva		1	
Ennustetoimi		1	
Projektitutkimus		2	
Tiedottaminen ja popularisointi		11	
ETLAn tytäryhtiöt		13	
Koulutus ja seminaaritoiminta		13	
Kansainvälinen yhteistyö		14	
ETLAn talous ja hallinto		14	
Liite			
	1.	ETLAn hallitus 1992	16
	2.	Vuonna 1992 ETLAn sarjoissa ilmestyneet julkaisut ja ETLAn välittämät katsaukset	17
	3.	Esitelmät ja alustukset	21
	4.	Kansainväliset seminaarit ja konferenssit	26
	5.	Seminaareja ETLAssa	27

YLEISKUVA

Toiminta-ajatus ja tavoitteet

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksessa tehdään kansantaloudellista, liiketaloudellista ja sosiaalipoliittista tutkimusta sekä taloudellisia ennusteita. Laitos pyrkii toiminnallaan palvelemaan taloudellista ja talouspoliittista päätöksentekoa taustayhteisöissään, suomalaisissa yrityksissä ja koko kansantaloudessa.

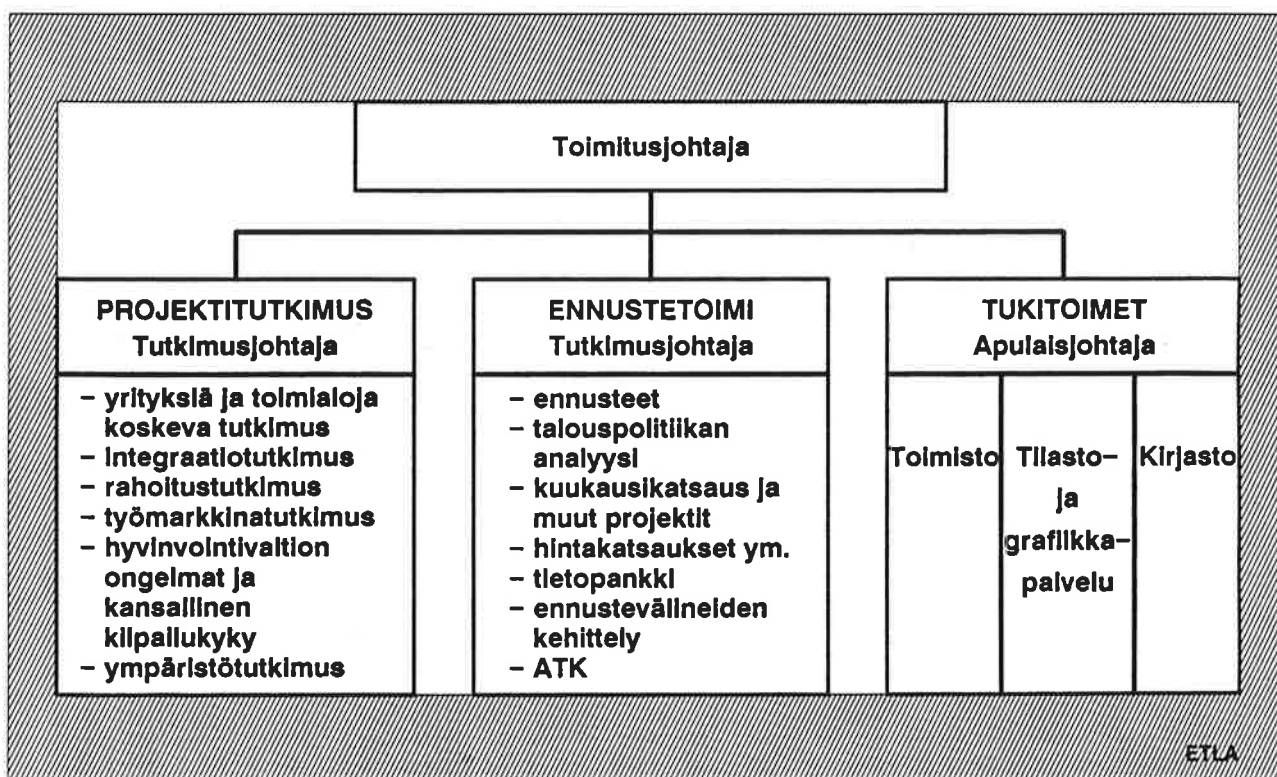
Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksen edeltäjä, Taloudellinen Tutkimuskeskus, perustettiin 1946. Nykyinen nimi on ollut käytössä vuodesta 1971. Laitosta ylläpitää Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksen kannatusyhdistys ry. Sen jäseninä ovat vuonna 1992 olleet Suomen Työnantajain Keskusliitto, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto ja Teollisuuden Keskusliitto sekä Kansallis-Osake-Pankki, Osuuspankkien Keskuspankki, Postipankki, Suomen Yhdyspankki ja Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankki.

Laitoksessa suoritetaan tutkimuksia myös kannatusyhdistyksen ulkopuolisella rahoituksella. Tätä toimintaa varten ETLA on perustanut erillisen projektitutkimus- ja tietopalveluyksikön, Etlatieto Oy:n, joka suorittaa toimeksiannosta yhteiskunnallista tutkimus- ja selvitystyötä. ETLA omistaa myös Taloustieto Oy:n, jonka toimialana on taloudellisen tietämyksen edistäminen kustannus-, koulutus- ja tiedotustoimintaa harjoittamalla. Kertomusvuonna Taloustieto toimi ETLAn julkaisujen kustantajana.

ENNUSTETOIMI

Kertomusvuonna ETLAn keskeiset ennustejulkaisut olivat neljä suomenkielistä ennustekirjaa (SUHDANNE) ja neljä vastaavaa englanninkielistä kirjaa (The Finnish Economy). Näitä täydensivät kaksitoista talouden suhdannenäkymiä kartoittavaa kuukausiraporttia ja kuukausikousta, joissa keskusteltiin keskeisistä taloudellisista kysymyksistä. Raportit sisälsivät usein

ETLAN organisaatio

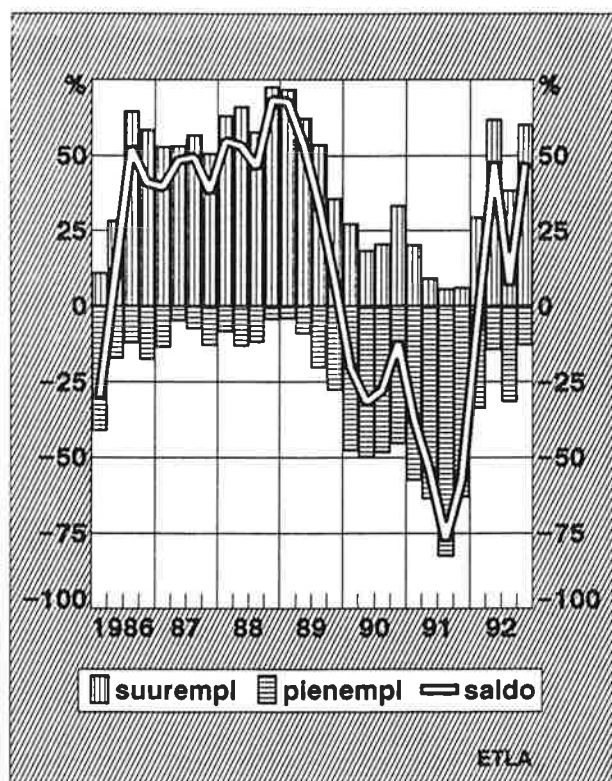

muistioita ajankohtaisista, esimerkiksi talouspolitiikkaan liittyvistä asioista. Seurantaraportissa esitetyistä näkemyksistä keskusteltiin kuukausittain kokouksissa, joihin osallistui etlalaisten lisäksi taustatyhteisöjen ekonomisteja.

Ennuste- ja seurantatyöhön liittyvät läheisesti talouspolitiikan vaikutusanalyysit. Laitoksen kokonaistaloudellista mallia kehiteltiin siten, että se parantaa mahdollisuuksia arvioida talouspolitiikan toimenpiteiden vaikutuksia koko kansantalouteen ja eri sektoreille. Kertomusvuonna laadittiin mm. arviot vientivetoisen talouspolitiikan mahdollisuuksista tasapainottaa vaihtotase sekä laskelmia hallituksen säästöpaketin ja sopimuspalkkojen muutosten vaikutuksista sekä sosiaaliturvan rahoituksesta.

ETLAn ennustetyössä ja suhdanneseurannassa säännöllisesti käytettävät aikasarjat perustuvat ETLAn tietokantaan ja ETLAssa tehtyihin laskelmiin. Jatkuvasti ajantasalla pidettävä tietokanta koostuu noin 30 000 aikasarjasta. Keskeisiä aineistoja ovat kotimaisen suhdannetilanteen

Tuotanto metsäteollisuudessa edellisen vuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna

seurantatiedot, maksutase- ja rahamarkkinatiedot, kannattavuuteen vaikuttavat hinta- ja kustannusmuuttujat, kilpailijamaiden taloudellista tilannetta kuvaavat indikaattorit sekä odotukset ja ennusteet Suomessa ja muualla. Vuoden lopussa ETLAn tietokanta kattoi jo lähes kaiken keskeisen kotimaisen ja kansainvälisen tilasto- ja ennusteaineiston. ETLA avusti elinkeinoelämän päätöksentekoa monilla tietokantaan liittyvillä palveluillaan. Esimerkiksi kuviopankki ja suhdanne- ja barometrikalvopaketti olivat yritysten ja järjestöjen saatavissa. Yhteyksiä laitoksen ulkopuolisiin tietokannan käyttäjiin pyrittiin parantamaan.

PROJEKTITUTKIMUS

Kertomusvuonna julkaistiin yhdeksän kirjamuotoista tutkimusta

Vuoden 1992 alussa ETLAn projektitutkimusta koordinoimaan nimettiin tutkimusjohtaja ja kaikki ennustetehtävät keskitettiin ennustetoimen tutkimusjohtajalle. Tutkimusprojektit on pyritty kokoamaan tutkimusohjelmiksi, joissa projektit suunnitellusti tukevat toisiaan. Kertomusvuonna ETLAn yksittäiset projektit liittyivät yrityksiä ja toimialoja koskevaan tutkimukseen, työmarkkinatutkimukseen, hyvinvointivaltion ongelmia ja kansallista kilpailukykyä selvittävään tutkimukseen, integraatio- ja rahoitustutkimukseen sekä ympäristö- ja energiatalouden ohjelmiin.

Vuonna 1992 ETLA julkaisi yhdeksän tutkimusraporttikirjaa. Tutkimusten painopiste oli Euroopan yhdentymisen, teknologisen muutoksen, kansantalouden pitkän aikavälin kehityksen ja työmarkkinoiden toimivuuden kysymyksissä. Lisäksi "Keskusteluaiheita"-sarjassa ilmestyi 35 raporttia meneillään olevista hankkeista tai kiinnostavista tutkimuskysymyksistä. ETLAn "Eripainos"-sarjassa ilmestyi 9 artikkelia etlalaisten muualla kotimaisissa tai kansainvälisissä aikakauskirjoissa julkaistuista artikkeleista.

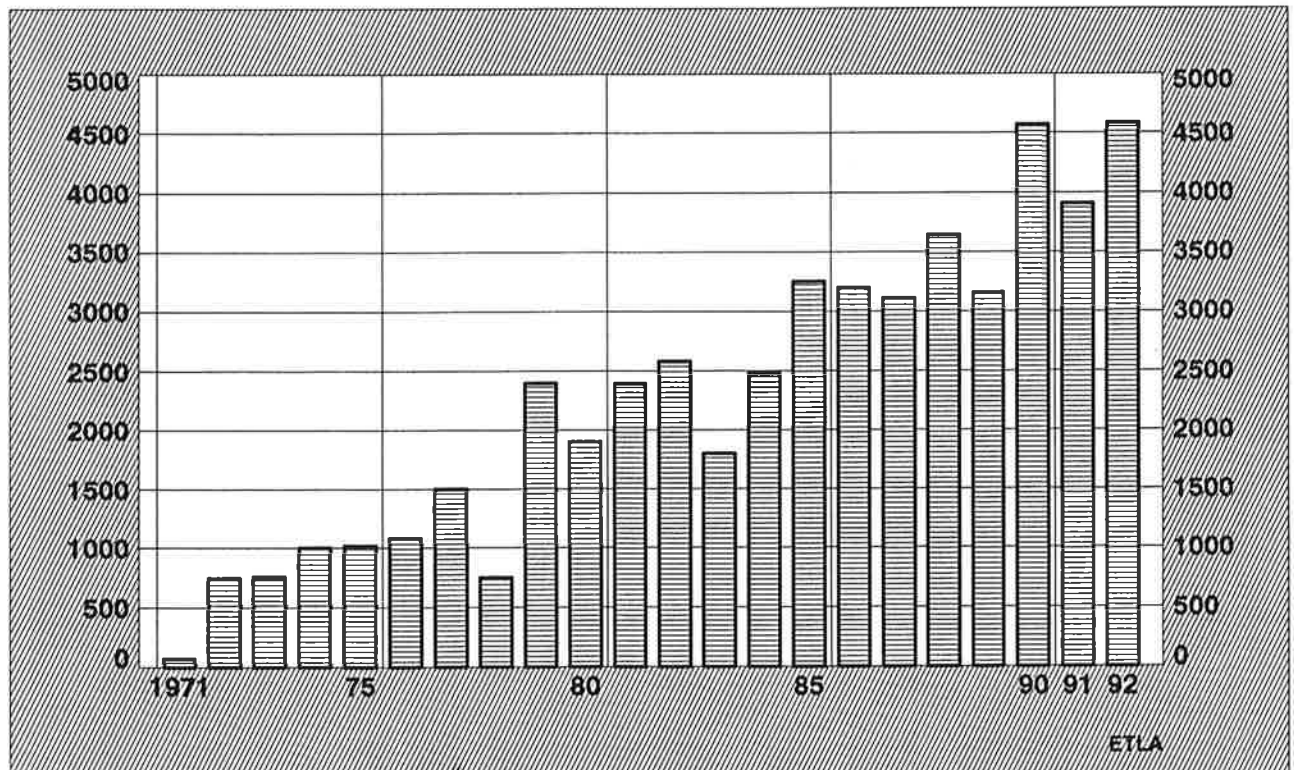
Ulkopuolisella rahoituksella suoritettut projektit

Kannatusyhdistyksen ulkopuolisella rahoituksella toteutettiin tutkimusprojekteja noin 2.3 milj. markalla. Hankkeet on suunniteltu siten, että ne tukevat mahdollisimman kiinteästi ETLAn tutkimusohjelmia. Työsuojelurahasto, Tekes ja Metsäteollisuuden Työnantajaliitto ovat rahoittaneet "Joustava paperituotanto" -projektia. "Teollinen kehitys ja teknologinen muutos" -tutkimusta on rahoittanut Tekes. "Kansantalous 2017" -projektin ulkopuolinen rahoittaja oli Sitra. Koulutusprojekti sai taloudellista tukea Suomen Akatemialta, Yrjö Jahnssoonin säätiöltä ja opetusministeriöltä. Nordiska Ekonomiska Forskningsrådet rahoitti "Suomi-Viro -vertailuprojektia", Työsuojelurahasto tuki "Palkanmuodostus" -projektia, Eduskunnan valtion tilintarkastajat "valtion velkatutkimusta" ja Kunnallistalouden kehittämissäätiö "Hyvinvointivaltion tulevaisuus" -tutkimusta. Edellä mainittujen hankkeiden lisäksi monet laitokseen tulevista toimeksiantotutkimuksista on ohjattu ETLAn tytäryhtiöön Etlatieto Oy:öön.

Keskeiset tutkimusalueet

Yrityksiä ja toimialoja koskevan tutkimuksen painopisteinä ovat teknologinen kehitys ja tuotavuus sekä näiden vaikutukset taloudelliseen kasvuun ja yritysraenteeseen. Vuoden aikana tutkittiin teknologian diffuusiota ja Suomen teknologista kilpailukykyä. Hankkeita varten ETLAan on luotu laaja suomalaisten ja pohjoismaisten yritysten tietopankki. Pohjoismaisena yhteistyöprojektina tutkittiin suurten teollisuusyritysten kasvua ja kansainvälistymistä. Etlatieto Oy:ssä aloitettiin laaja kansallisen kilpailukyvyyn ja teollisen tulevaisuuden projekti, jossa ulkomaista esikuvaa (ns. Porter-kehikko) noudattaen tutkitaan Suomen teollisuuden menestymisen avaintekijöitä ja tulevan teollisen strategian muodostumista. Tutkimusalueeseen liittyi myös metsäteollisuuden koneinvestointeja koskeva tutkimus. Yritys- ja paperikohtaisella aineistolla tutkitaan investointeihin vaikuttavia tekijöitä kuten taloudellisia taustatekijöitä ja teknologisten innovaatioiden osuutta.

ETLAn julkaisemien tutkimusten ja ennusteiden sivumäärät

Työmarkkinatutkimuksen painopisteitä olivat koulutus, palkanmuodostus ja työttömyysturva. Koulutuksen ja muiden tekijöiden palkkavaikutuksia on selvitetty tutkimalla koulutuksen ja taloudellisen kasvun välisiä kytkentöjä sekä koulutuksen ja palkanmuodostuksen yhteyttä. Tutkimus perustuu STK:n laajaan palkka-aineistoon. Työttömyysturvajärjestelmää ja sen ominaisuuksia tarkastellaan työmarkkinoiden toimivuuden näkökulmasta. Tavoitteena on ollut löytää perusteita järjestelmän uudistamisen pohjaksi.

Uutena tutkimushankkeena on ETLassa käynnistynyt hyvinvointivaltion ongelmia ja kansallista kilpailukykyä kartoittava projekti. Siinä arvioidaan hyvinvointivaltion ongelmia kansallisen kilpailukykyyn näkökulmasta. Valtiontalouden voimakas velkaantuminen ja sen kansantaloudelliset vaikutukset olivat esillä parissa keskeisessä tutkimuksessa. Resursseja käytettiin myös hyvinvoinnin mittaamiseen ja sen kehityksen arvioimiseen.

Integraatio- ja rahoitustutkimuksen painopistealueita olivat Suomen EY-jäsenyyden taloudellisten vaikutusten selvittäminen sekä pankkitoiminnan ajankohtaisten ongelmien kuten riskikannon ja valuuttakurssijärjestelmien selvittäminen. Ympäristö- ja energiatalouden tutkimus selvitti ilmastonmuutoksen taloudellisia vaikutuksia Suomen osalta.

Vuonna 1992 julkaistut tutkimukset

Rahalaitosten korkoriskin hallinta, John Rogers

Korkokate on ollut perinteisesti pankkien suurin tulolähde. Siksi korkoriskin hallinta on keskeinen strateginen kysymys pankeille, niiden asiakkaille ja pankkijärjestelmän vakavaraisuuden turvaamiselle. Tutkimuksessa tarkastellaan tätä korkoriskin keskeistä asemaa, selvitetään riskin mittaamisen menetelmiä ja riskiltä suojautumisen keinoja.

Rahoitusmarkkinoiden vapautuminen on muuttanut merkittävästi rahalaitosten toimintaympä-

ristöä. Suomen rahamarkkinoilla korkoriskit tulivat ajankohtaisiksi varsinaisesti vasta vuonna 1986, kun antolainauksen korkosäännöstelystä luovuttiin. Markkinakorkojen heilahdellessa jyrkästi Suomen talouden ongelmien takia korkoriskit ovat kasvaneet. Merkittävin rakenteellinen korkoriski liittyy peruskorkoon, kun varainhankinnan ja luotonannon korkosidonnaisuus on erilainen.

Keskeistä pankkien korkoriskin hallinnassa on, missä tahdissa peruskorkosidonnaiset lainat ja talletukset siirtyvät markkinaehtoisiksi. Rahalaitokset ja yritykset voivat suojautua korkoriskeiltä erilaisten korkoinstrumenttien avulla. Korkoriskit eivät voi kuitenkaan hävitä kokonaan, sillä rahalaitosten liiketoiminnan luonteeseen kuuluu jonkinasteinen korkoriski.

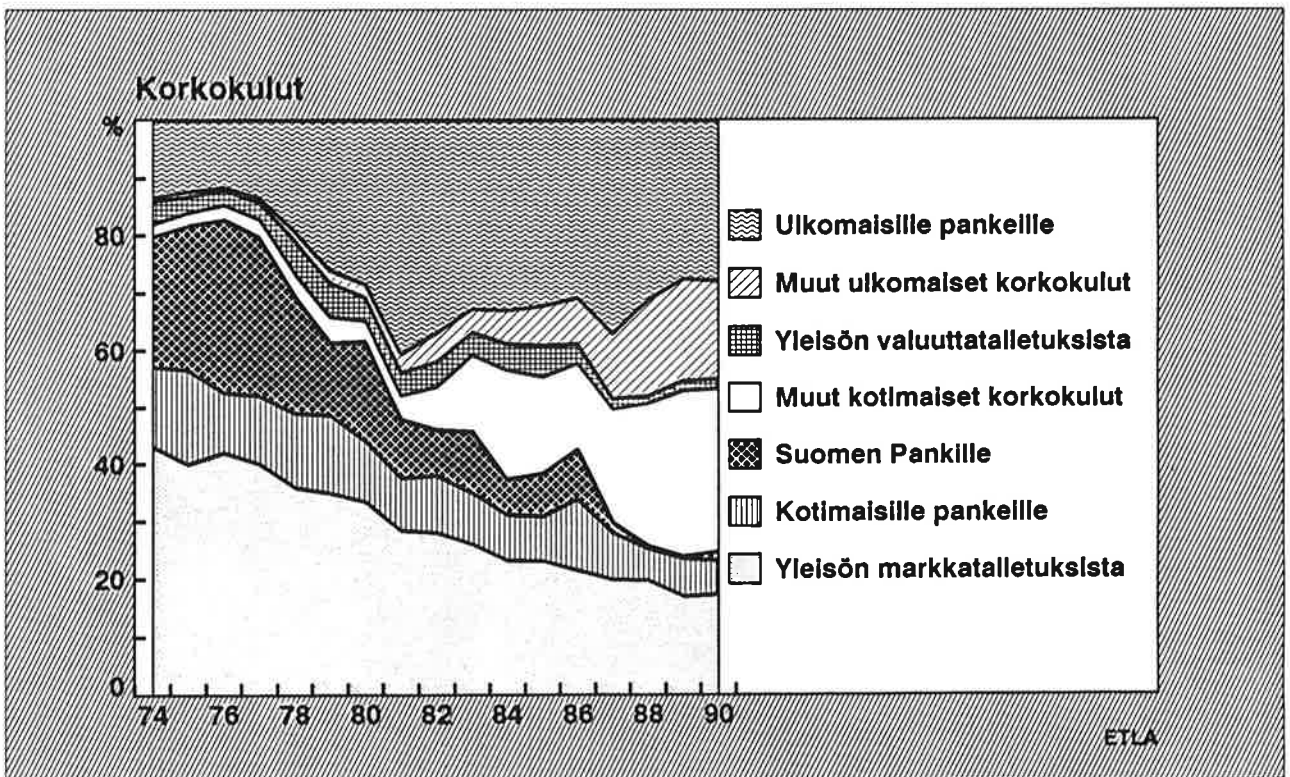
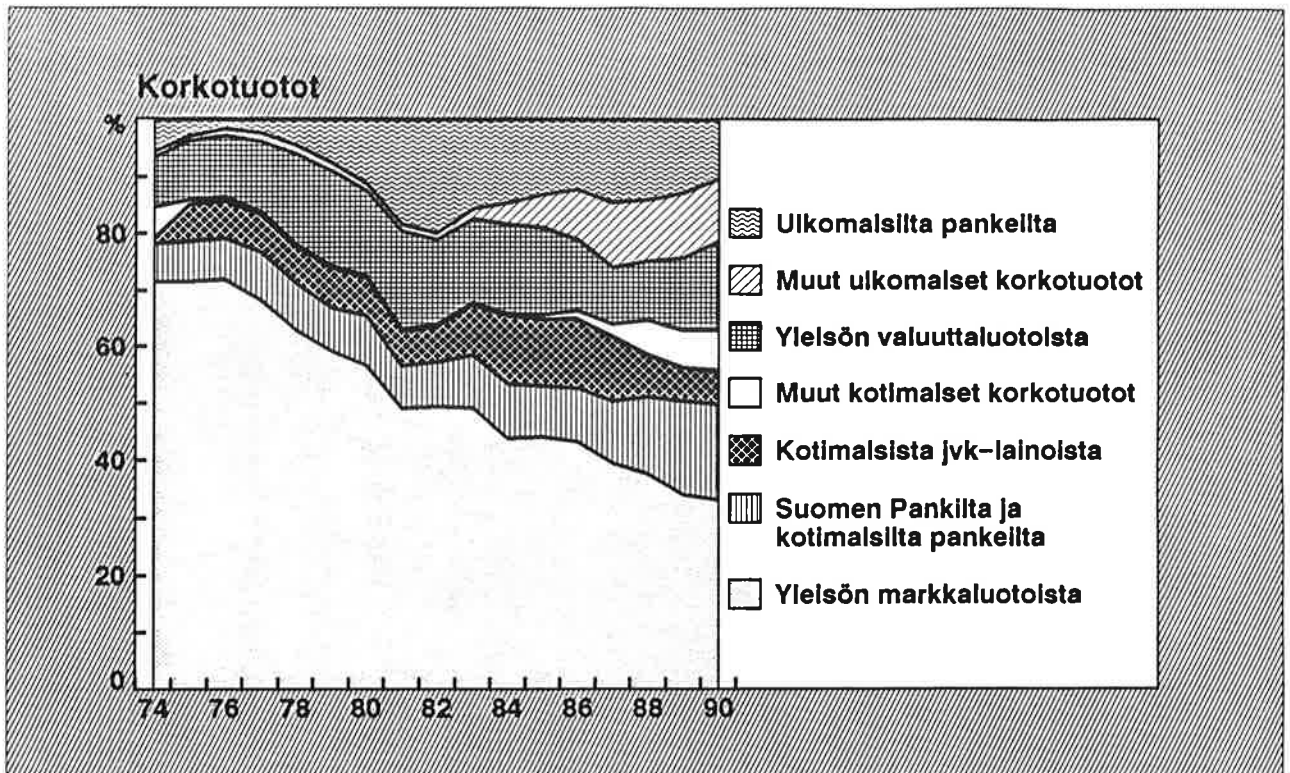
Ilmastonmuutoksen taloudelliset vaikutukset, Jouko Kinnunen

Tutkimuksessa hahmotetaan kokonaiskuva voimistuvan kasvihuoneilmaston ja ilmastonmuutoksen yhteyksistä talouteen erityisesti Suomen oloissa. Yksittäisistä osa-alueista on koottu arvio, mitä ilmastonmuutos merkitsee markkoina kansantaloudessa seuraavan 50 vuoden aikana.

Ilmastonmuutoksen vaikutuksesta kokonaistuotanto saattaisi vuosittain supistua keskimäärin puolisen prosenttia, mutta kasvihuoneilmiö voisi suotuisassa tilanteessa lisätä tuotantoa lähes pari prosenttia vuosittain. Neutraalinkin laskelman mukaan kansantuote kasvaisi. Merkittävimmät muutokset tapahtuisivat maa- ja metsätaloudessa.

Jos kehitystä arvioidaan 200 vuoden päähän, haitat koko taloudessa ovat ilmeisesti hyötyjä suuremmat. Tosin kehitystä on äärimmäisen hankala ennakoida näin pitkällä aikavälillä, koska yhtenäistä näkemystä ilmastonmuutoksen laajuudesta ja arvottamisesta ei ole kansainvälisestäikään saavutettu. Esimerkiksi kysymys oikeasta laskentakorosta on erittäin tärkeä, sillä siinä tiivistyy suhtautuminen tulevien sukupolvien oikeuteen nauttia muuttumattomasta ilmastosta.

Liikepankkien korkokatteen rakenne

Teollisen pohjan kaventuminen - uhka huoltovarmuudelle, Hannu Hernesniemi

Tutkimuksessa on kartoitettu Suomen teollisuuden tilaa ja etsitty syitä teollisuuden BKT-osuuden laskuun. Erityisesti on arvioitu, mitä kehitys merkitsee yhteiskunnan kyvylle turvata kansalaisten aineellinen perustoimeentulo ja puolustusvoimia palvelevan teollisuuden tarpeet kaikissa olosuhteissa.

Kansainvälisesti kilpailukykyisen, vientiin pysyvän teollisuuden turvin voidaan parhaiten säilyttää nykyinen elintaso ja varmistaa toimiva huolto. Teollisuuden osuus kansantuotteesta on kuitenkin laskenut viimeisen kymmenen vuoden aikana tuntuvasti.

Teollisuuden henkilöstöstä 70 prosenttia toimi v. 1990 tuottavissa työpaikoissa, jotka olivat kannattavia. Ongelmallista on, että huoltovarmuuden kannalta tärkeiden toimipaikkojen kannattavuus on heikompi kuin toimialan muiden yksikköjen kannattavuus.

Tuottavat investoinnit takaavat, että huoltovarmuuden kannalta välttämätön teollisuus säilyy maassa. Investoinnit ulkomaille ovat kuitenkin lisääntyneet voimakkaasti. Nämä investoinnit ovat voittopuolisesti tukeneet kotimaista tuotantoa, sillä ne eivät kilpaile kotimaisen tuotannon kanssa.

Liittyminen Euroopan yhteisöön parantaa ilmeisesti maamme huoltovarmuutta verrattuna siihen, että jäisimme ulkopuolelle. Yhteismarkkinat pakottavat maan pitämään talouden kunnossa ja elinkeinoelämän kilpailukykyisenä.

Valtion velkaantuminen ja sen vaikutukset kansantaloudessa, Kari Alho, Jukka Lassila ja Risto Murto

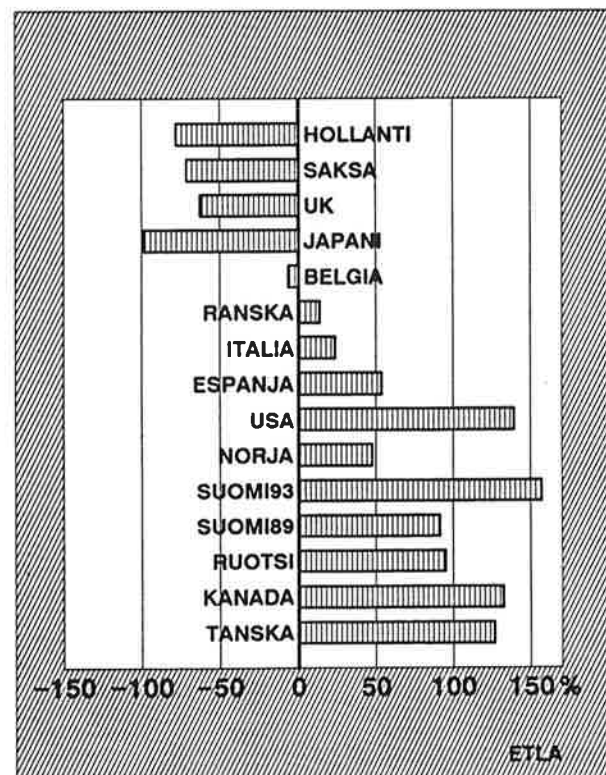
Valtion velka on Suomessa ollut kansainvälisesti vertaillen pieni. Nyt valtion velka paisuu kuitenkin erittäin nopeasti ja on saavuttamassa mitasuhteet, joita ei ole maassamme aikaisemmin rauhan aikana koettu.

Tutkimuksessa selvitetään, mitkä tekijät aiheuttavat valtion velan voimakkaan kasvun, miten valtion velka rasittaa kansantaloutta pysyvästi ja miten valtion talouden alijäämä vaikuttaa taloudelliseen toimeliaisuuteen, korkotasoon ja Suomen velkaantumiseen ulkomaille.

Velkaantumisen tärkeimpänä osatekijänä pidetään keveää finanssipolitiikkaa. Julkisen vallan menot, joita viime aikoina ovat kasvattaneet erityisesti työttömyysturvan menot sekä finanssijoituksiin sisältyvä pankkituki, ovat lisääntyneet huomattavasti keskimääräistä pitkän ajanjakson tasapainoista kasvuvauhtia nopeammin. Korkomenot ja kansantuotteen kasvun muutos vaikuttavat toiseksi merkittävimmin velkasuhteen nousuun. Tämänhetkinen lama ei Suomessa selitä velkasuhteen kohoamista.

Valtion velkataakan kasvu on vielä hallittavissa ja velkasuhteen nousu voidaan mahdollisesti vaukuttaa EMU-kriteerin mukaiseksi vuosikymmenen loppupuolella. Tämä edellyttää monia vuosia erittäin kireää valtiontalouden hoitoa.

Ulkomainen nettovelka suhteessa vientiin eri maissa vuonna 1989

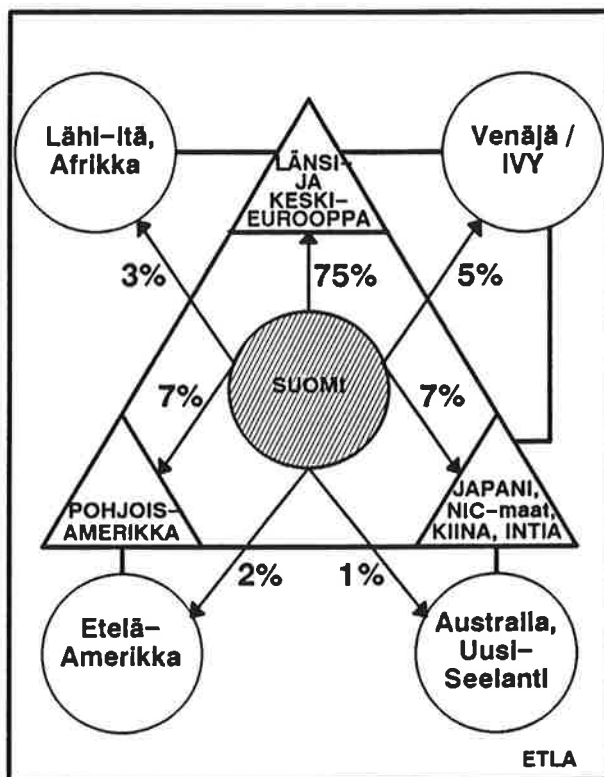
Aikaisempien empiiristen tutkimusten mukaan valtiontalouden alijäämää paisuttamalla on pystytty lisäämään tuotantoa ja parantamaan työllisyyttä. Velkaelvytys ei kuitenkaan sovellu nykytilanteeseen Suomen koko kansantalouden ollessa syvästi velkaantunut ulkomaille.

Kansantalous 2017, Pentti Vartia ja Pekka Ylä-Anttila

Kirja tarkastelee Suomen talouden kasvua ja rakennemuutosta kuluvan vuosisadan aikana sekä arvioi kehitystä vuoteen 2017. Tutkimuksen tavoite on lisätä ymmärrystä siitä, kuinka voidaan taata taloudellisen kasvun jatkuminen ja hyvinvoinnin lisääntyminen.

Suomen talouden kehitys on ollut huima viimeisen sadan vuoden aikana. Teollistumisesta alkaneen kasvun vuosisadan aikana Suomi siirtyi Euroopan kehitysmaasta rikkaiden kansakuntien ryhmään. Nyt 1990-luvun alussa Suomen kansantalous on murroksessa. Samanaikaisesti olisi ratkaistava lyhyen aikavälin syvä lama, so-

Kolminapainen maailmantalous

peutettava talous yhdentymisen vaatimaan avoimeen kilpailuun ja varauduttava voimakkaan teknologisen kehityksen tuomaan rakennemuutokseen. Kansantaloutemme on selviytynyt aikaisemmista kriiseistä yllättävän nopeasti. Nykyinen lama näkyneekin 25 vuoden kuluttua vain väliaikaisena pudotuksena satavuotiaan kansakunnan vaurastumisen tiellä.

Sosiaaliset ja organisatoriset innovaatiot ovat yhtä tärkeitä taloudellisen muutoksen kannalta kuin teknologian kehitys. Taloudellinen pitkän aikavälin kasvu riippuu ennen muuta osaamis- pääomasta, kyvystä tehdä innovaatioita. Uusi kasvututkimus on osoittanut, että taloustieteen perinteisesti korostamat investoinnit ja osallistuminen kansainväliseen työnjakoon ovat keskeisiä maiden välisten kasvuerojen selittäjiä.

Kansainvälisessä taloudellisessa yhteistyössä Suomesta on tulossa seurailijan ja tarkkailijan asemesta täysimittainen jäsen. Aikaisempaa myönteisempi suhtautuminen ulkomaiseen omistukseen ja lisääntynyt osallistuminen kansainväliseen teknologiayhteistyöhön ovat osa laajempaa kehitystä kohti aitoa kansainvälistymistä, joka näkyy yrityksissä ja yksityisten kansalaisten toiminnassa.

Suomi Euroopan yhteisössä - arvio taloudellisista vaikutuksista, Kari Alho, Markku Kotilainen ja Mika Widgren

Tutkimuksessa on kartoitettu kokonaisvaltaisesti, mitä EY-jäsenyys merkitsee Suomen taloudelle. Jäsenyydestä koituvaa hyötyä on arvioitu kansantalouden reaalitylojen ja kulutusmahdollisuuksien kasvuna verrattuna ETA-ratkaisuun.

Tutkimuksessa painottuvat neljä keskeistä EY-jäsenyyden ja ETA-sopimuksen erottavaa aluetta: maatalouden siirtyminen EY:n maatalouspolitiikan piiriin, suljetun sektorin rakennemuutos, EMU-prosessi ja Suomen osallistuminen EY:n päätöksentekoon. Lisäksi tarkastellaan myös muita jäsenyyden osatekijöitä kuten ulkomaankauppaa, ulkomaisia investointeja, talouspolitiikan muutosta, työmarkkinoita, julkista taloutta ja verotusta.

Tutkimuksen mukaan Suomi hyötyisi taloudellisesti Euroopan yhteisön jäsenyydestä varsin merkittävästi. Päämäärän saavuttaminen edellyttää kuitenkin huomattavaa sopeutumista. Suomen erilainen ja yksipuolinen tuotantorakenne muihin jäsenmaihiin verrattuna voi johtaa helposti suhdanne-, työllisyys- ja kilpailukykyongelmiin, jos sopeutumiskyky puuttuu.

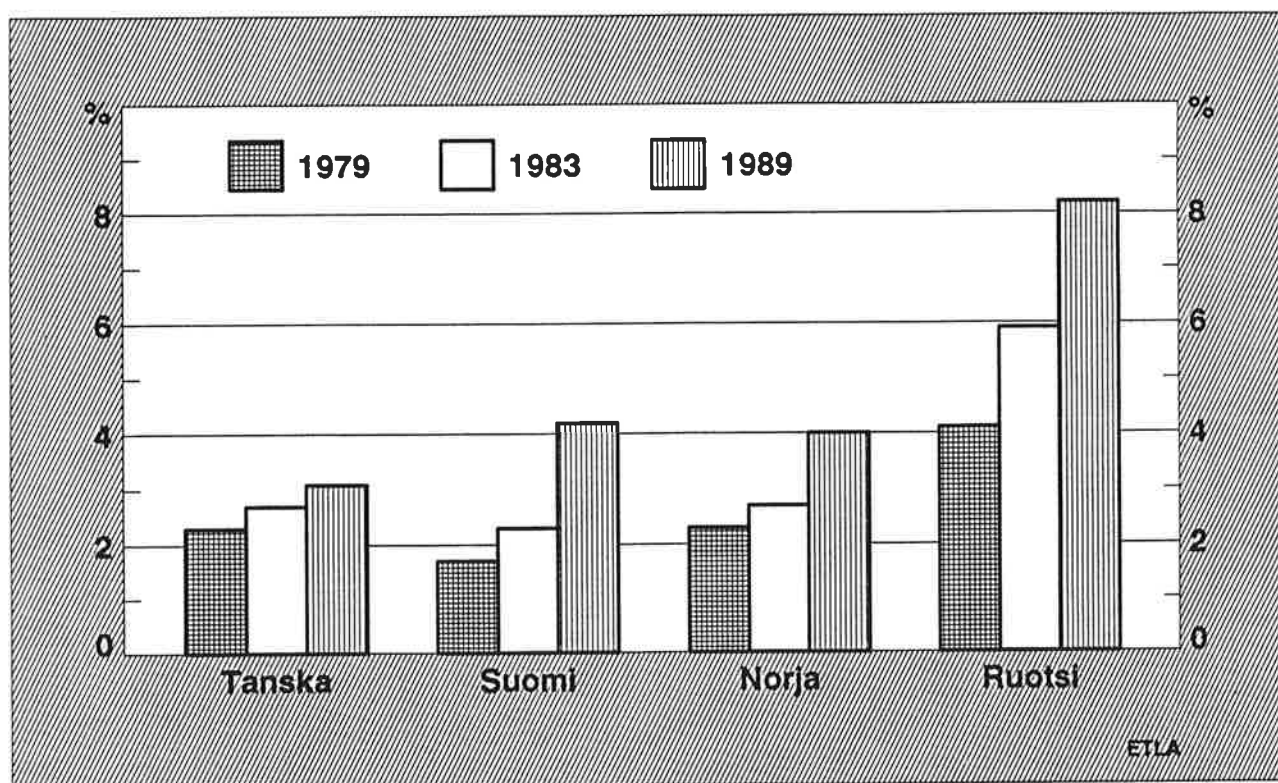
EY-jäsenyys voi tuottaa vuosittain lähes viiden prosentin bruttohyödyn suhteessa kokonais- tuotantoon. Kokonaisnettohyöty jää hieman vähäisemmäksi, sillä välillisen verotuksen harmonisoinnin kustannukset ja nettomaksu EY:n budjettiin pienentävät hyötyä.

Mastering Technology Diffusion - The Finnish Experience, toimittaneet Synnöve Vuori ja Pekka Ylä-Anttila

Teknologian diffuusio (leviäminen) on Suomen kaltaisessa pienessä avoimessa taloudessa tärkein teknisen kehityksen osatekijä. Pienessä maassa on mahdotonta kehittää kaikkea tarvittavaa teknologiaa itse, ja siksi ratkaisevaksi muodostuu kyky omaksua ja ottaa käyttöön muualla kehitettyjä menetelmiä ja tietämystä sekä soveltaa ja parannella niitä omia tarpeita varten.

Tutkimuksessa ovat olleet mukana useat kotimaiset ja ulkomaiset teknisen kehityksen asian-

Teollisuuden tutkimus- ja kehittämisen suhde jalostusarvoon Pohjoismaissa

Aihetta on käsitelty mm. seuraavissa julkaisuissa: Firm Dynamics in a Nordic Perspective - Large Corporation and Industrial Transformation, Per Heum - Pekka Ylä-Anttila (DP 423), Kansantalous 2017, Pentti Vartia - Pekka Ylä-Anttila (B 80), Mastering Technology Diffusion - The Finnish Experience, Synnöve Vuori - Pekka Ylä-Anttila (toim.) (B 82).

tuntijat, jotka edustavat eri tieteenaloja. Tutkimuksessa tarkastellaan sekä melko uusia teknologioita että erilaisten teknisten ja infrastruktuuri-innovaatioiden omaksumista ja leviämistä pitemmän ajan kuluessa. Tulosten mukaan teknologioiden diffuusio on ollut Suomessa varsin tehokasta. Erityisesti metsäteollisuuteen liittyviä innovaatioita on omaksuttu ja otettu käyttöön nopeasti.

Teknologian kansainvälisen siirron väylät ovat Suomessa joiltakin osin selvästi erilaisia kuin useimmissa muissa maissa. Siksi voidaan puhua teknologian siirron "suomalaisesta mallista".

Tulevaisuuden kannalta keskeinen kysymys on, miten teknologia- ja innovaatiovetoinen kehitys voi jatkua tai miten sen katkeaminen voidaan estää. Kansallinen teknologiapolitiikka ja kansalliset innovaatiojärjestelmät joutuvat koetukselle, kun yritysten kansainvälistyminen jatkuu edelleen ja kansantaloudet integroituvat.

Paino- ja kirjoituspaperien tuotanto ja markkinat, Markku Lammi

Kehittyneellä teknologialla ja suurilla investoinneilla Suomeen on luotu tehokas ja kilpailukykyinen paino- ja kirjoituspaperien tuotantokoneisto. Suomalaiset paino- ja kirjoituspaperit voittivatkin 1980-luvulla markkina-osuuksia Euroopassa. Edelläkävijän etu on nyt kuitenkin menetetty ja tulevaisuudessa tuotantomme on vastattava uusiin haasteisiin ja etsittävä uusia markkinoita.

Tutkimuksessa selvitetään monipuolisesti paino- ja kirjoituspaperituotteiden kysyntää ja kysyntänäkymiä, vientiä Suomesta tärkeimmille markkinoille, tuotantoa, tuotantokapasiteettia, kilpailuasetelmia sekä markkinatilannetta meille tärkeissä maissa. Lisäksi pohditaan paino- ja kirjoituspaperituotannon keskeisiä tulevaisuuden uhkia ja mahdollisuuksia.

Tuotantopanosten kysyntä ja hyödykemarkkinoiden lyhyen ajan tasapaino avoimella ja suljetulla sektorilla, Esko Torsti

Tutkimuksessa tarkastellaan tuotantopanosten kysyntää avoimella ja suljetulla sektorilla. Avoimeksi sektoriksi on määritelty tehdasteollisuuden toimialat. Suljettuna sektorina on pidetty muuta yksityistä yritystoimintaa. Tuotantopanoksia tarkastelussa ovat työ, pääoma, välipanokset ja tuontipanokset.

Avoin ja suljettu sektori poikkeavat selvästi toisistaan tutkimuksen tuotantoteoreettisessa tarkastelussa. Kansainvälisillä markkinoilla kilpaileva avoin sektori on omaksunut pääomavaltaita tekniikkaa, koska se ei ole pystynyt siirtämään nopeasti kasvavia työvoimakustannuksia hintoihin suljetun sektorin tapaan.

Suomen talouden avoin sektori poikkeaa myös Ruotsin avoimesta sektorista. Suomessa pääoman ja työpanoksen korvaaminen toisillaan esimerkiksi hintasuhteiden muuttuessa on selvästi vaikeampaa kuin Ruotsissa. Tämä vaikeuttaa Suomen talouden sopeutumista muuttuvaan taloudelliseen ympäristöön.

Tutkimus on osa ETLAn makromalliprojektia. Projektin tavoitteena on kehittää ja parantaa ennustemenetelmiä ja talouden seurantajärjestelmiä.

ETLA "Keskusteluaiheita - Discussion Papers" -sarja

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksen "Keskusteluaiheita - Discussion Papers" (DP) -sarjassa julkaistut selvitykset ovat useimmiten raportteja alustavista tutkimustuloksista ja väliraportteja meneillään olevista tutkimuksista. Vuonna 1992 aikana julkaistussa 35 raportissa käsiteltiin laitoksen keskeisiin tutkimusohjelmiin liittyen mm. teknologian diffuusiota, työttömyyden kestoa, pääomakannan laskentamenetelmiä, valuuttakurssijärjestelmiä, ilman saastumista, tuloverotuksen kiristymistä, koulutuksen ja työkokemuksen yhteyttä ansiokehitykseen, luottotappioriskien hinnoittelua, korkoriskien arviointia, paperiteollisuuden palkkarakennetta, kotitalouksien pankkitalletusten kysyntää, Suomen ja Viron taloudellisia rakenteita, pohjoismaisia

suuryrityksiä ja STKn palkkatilaston sisältöä ja käyttötarkoitusta. Osa tuloksista julkaistaan projektien loppuraporteissa. Etlalaisten lisäksi eräät tutkimushankkeisiin osallistuneet ulkopuoliset tutkijat kirjoittivat sarjaan. Seuraavassa on yksityiskohtaisemmin kuvailtu eräitä keskeisiä meneillään olevien projektien tuloksia:

Increasing Incentives for Reemployment, Juha Kettunen (DP 415)

ETLAssa meneillään olevassa työttömyysturvan ja työmarkkinoiden toiminnan tutkimusohjelmassa valmistui vuonna 1992 useita erillisraportteja. Juha Kettusen kirjoittamassa raportissa (DP 415) pohditaan työttömyysturvan perustavoitteiden toteutumista. Järjestelmällä arvioidaan olevan myös negatiivisia sivuvaikutuksia. Työttömyyspäivärahat näyttävät pidentävän työttömyyden kestoja ja vähentävän alueellista ja ammatillista liikkuvuutta. Raportissa todetaan, että työmarkkinoiden toimivuutta voitaisiin parantaa siirtymällä työttömyyden tukemisesta työllisyyden tukemiseen. Työttömyysturvaprojektista raportoidaan myös "Keskusteluaiheita" -sarjan no:ssa 394 "Time-Dependent in Semi-Parametric Models of Unemployment Duration".

Viron ja Suomen talouden rakenne ennen 1990-lukua, Pasi Ahde ja Teet Rajasalu (DP 422)

Raportissa esitellään Viron ja Suomen talouksien rakennetta sekä koko kansantalouden että eri sektoreiden näkökulmasta. Erilaisten talousjärjestelmien piiristä kerätyn materiaalin vertailukelpoisuutta ja luotettavuutta on pyritty parantamaan tukeutumalla tarvittaessa talouden kuvaamiseen fyysisillä mittayksiköillä. Valmistunut raportti on osa laajaa Suomen ja Viron elintasovertailua. Tutkimushankkeen virolainen osapuoli on Viron Tiedeakatemia.

Luottotappioriskin hinnoittelu, Olavi Rantala (DP 407)

Pankkien luottotappiot ovat nousseet ennätyslukuihin. Luottotappioriskeihin ei menneinä vuo-

sina juurikaan kiinnitetty huomiota. Tänäpäin luotonantajat joutuvat erittäin tiukasti arvioimaan jokaiseen luotonkysyntään liittyvät riskit ja hinnoittelemaan kohteet sen mukaisesti. Tutkimuksessa tarkastellaan luottotappioriskien hinnoittelua analysoimalla yritysten sijoitetun pääoman kannattavuusvaihteluita. Luottokorkoja mitoitettaessa olisi välttämätöntä käyttää yrityskohtaista aineistoa kannattavuusriskin mittaamiseen. Yrityskohtaisen aineiston käyttö ei ollut tutkimuksessa mahdollista. Sen sijaan tutkimuksessa tarkastellaan toimialatasolla yritysten kannattavuusvaihtelujen hajontaa. Tutkimuksen mukaan kannattavuusriski on ollut vv. 1960-90 suurin talonrakennustoiminnassa.

Euroopan raha- ja talousunioni ja Suomi, Markku Kotilainen (DP 408)

Raportissa tarkastellaan Euroopan raha- ja talousunionia koskevaa suunnitelmaa ja pohditaan sen saavuttamiseksi asetettuja kriteerejä. Lisäksi arvioidaan EMU:n sekä mikro- että makrotaloudellisia hyötyjä ja haittoja. Tutkimukseen on kerätty keskeisiä tutkimustuloksia ja argumentteja. Tutkimuksen lopussa arvioidaan EMU:n mahdollisen jäsenyyden vaikutuksia Suomelle ja identifioidaan ne ehdot, joilla EMU:sta saatavat hyödyt ovat haittoja suuremmat. Yleistäen hyödyt ovat sitä suuremmat mitä samankaltaisemmaksi Suomen kansantalous kehittyi EY-maihin nähden.

Education, Experience and Earnings in Finland (DP 403) ja ***Occupational Earnings Differentials in Finland*** (DP 414), Rita Asplund

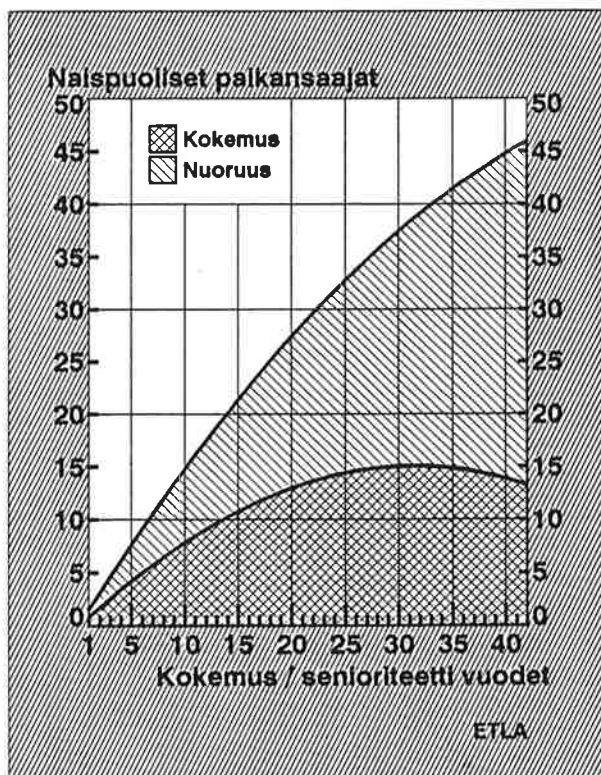
Raportit liittyvät ETLAn laajaan koulutustutkimusohjelmaan, josta on julkaistu useita väliraportteja. Koulutusprojektin tarkoitus on selvittää ensisijaisesti inhimillisen pääoman eli palkansaajan henkisen ja ammatillisen tietotaidon merkitystä palkkaeroihin Suomessa.

Education, Experience and Earnings in Finland -raportissa (DP 403) tarkastellaan Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun aineiston avulla koulutus- ja työkokemustekijöiden merkitystä palkansaajien palkkatasoon. Tulokset viittaavat

suhteellisen korkeaan muodollisen koulutuksen tuottoon. Sensijaan työkokemuksen ja senioriteetin palkkoja lisäävä vaikutus näyttää muista maista saatujen tulosten valossa pieneltä. Työntantajain kustantaman henkilöstökoulutuksen vaikutus työntekijöiden palkkakehitykseen näyttää niin ikään varsin selvältä. Miesten ja naisten välillä on kuitenkin Suomessa merkittäviä eroja.

Occupational Earnings Differentials in Finland -raportissa (DP 414) tutkitaan palkansaajien ammattiasemaa palkkaerojen selittäjänä Suomessa. Tulokset osoittavat, että ammattiaseman sisällyttäminen palkkayhtälöihin ei välttämättä heikennä koulutuksen palkkavaikutuksia, vaikka koulutusmuuttujien merkitys palkkayhtälöissä pieneneekin. Näin siksi, että huomattava osa koulutuksen vaikutuksesta välittyy siten, että koulutettu saa paremman ammattiaseman. Tutkimustulokset viittaavat siihen, että sekä koulutusta että ammattiasemaa koskevien tietojen avulla saadaan hyödyllistä tietoa Suomen työmarkkinoiden toimivuudesta.

Kokemuksen ja senioriteetin vaikutus ansiokkehitykseen

TIEDOTTAMINEN JA POPULARISOINTI

Tutkimuslaitoksen oman toiminnan kehittämiseksi ja yleisen taloudellisen tietämyksen lisäämiseksi laitoksen tutkimuksista ja ennusteista tiedotettiin eri yhteyksissä. Kaikista ETLAssa valmistuneista julkaisuista on laadittu tiivis, yleiskielinen yhteenveto. Näitä on käytetty tiedotustilaisuuksien aineistona ja saatteena jaettaessa tutkimusta ulkopuolisille.

Vuoden 1992 aikana pidettiin 10 tiedotustilaisuutta ja laadittiin parikymmentä lehdistöiedotetta. Yhdessä Etlatieto Oy:n kanssa järjestettiin kaksi suhdanneseminaaria ETLAn talvi- ja syysennusteiden valmistuttua. Myös eräistä keskeisistä tutkimusaiheista, kuten koulutuskysymyksistä ja integraatiotutkimuksesta järjestettiin yritysten, valtion hallinnon ja järjestöjen edustajille kutsuseminaareja.

ETLAn kirjastotoimintaa kehitettiin kertomusvuoden aikana mm. tarkistamalla laitoksen aikaisempia julkaisujen vaihtosopimuksia ja solmimalla uusia tiedotus- ja vaihtosuhteita. ETLAn tutkijat ovat esitelleet ennusteita ja tutkimuksiaan yritysten ja järjestöjen tilaisuudessa sekä korkeakouluissa. Yritysten ja järjestöjen edustajille sekä opiskelijoille esiteltiin ETLAa ja laitoksen toimintaa useissa eri yhteyksissä.

Kertomusvuonna julkaistiin kolme numeroa "ETLA tutkii" -tiedotuslehtistä. Niissä kerrottiin laitoksen meneillään olevista tutkimuksista ja valmistuneista raporteista. Lehtinen, joka ilmestyi SUHDANNE-julkaisun liitteenä, oli yli 3000 SUHDANTEEN lukijan tavoitettavissa. Lisäksi "ETLA tutkii" -lehtistä jaettiin useita muita jalkelukanavia myöten. Syksyllä valmistui erikoisnumero, jossa käsiteltiin yrityksiä ja niiden toimintaympäristöä koskevaa tutkimusta ETLAssa. Aihe oli esillä ETLAn hallituksen syyskokouksessa. ETLAn tytäryhtiön Taloustieto Oy:n tehtävänä on mm. taloudellisen tietämyksen lisääminen yrityksissä, oppilaitoksissa ja järjestöissä. Taloustiedon tuotteita on kehitetty niin, että niissä mahdollisimman joustavasti voidaan hyödyntää ETLAssa syntynyttä osaamista

ja tutkimustuloksia. Esimerkiksi Taloustietoa-käsikirjaan on laadittu artikkeleita, joissa ETLAn suhdanne-ennusteita ja tutkimustuloksia on pyritty kuvaamaan yleistajuisesti.

Esitelmät ja artikkelit

ETLAn johto ja tutkijat pitivät vuoden 1992 aikana n. 120 esitelmää eri yhteyksissä yritysissä, korkeakouluissa, koulutustilaisuuksissa, järjestöissä jne. Suuri osa esitelmistä kosketti ajankohtaista taloudellista tilannetta ja suhdanne-ennusteita. Myös kansantalouden pitkän aikavälin rakennemuutos ja rakennepolitiikka oli esillä usein. Tällöin voitiin hyödyntää Kansantalous 2017 -projektin tietoja ja tuloksia.

ETLAn tutkimusprojektien tiimoilta esitelmöitiin mm. rahalaitosten korkoriskeistä, Suomen

Henkeä kohti lasketun kokonaistuotannon määrän keskimääräinen kasvu 25-vuotisjaksoina vuosina 1860-2017

Eri kasvuvaihtoehdot vuodesta 1997 lähtien

asemasta EY-jäsenyyden oloissa, kotitalouksien velkaantumisen ongelmista, teknologian diffuusiosta ym. Vuoden aikana on voitu myös havaita, että laitoksen tutkimukset ja ennusteet ovat olleet hyvin esillä tiedotusvälineissä. "Kansantalous 2017" -julkaisun teemoista rakennettiin yhdessä MTV:n kanssa laaja televisio-ohjelma, jossa asiantuntijat keskustelivat pitkän aikavälin talousnäkymistä.

Kertomusvuoden aikana julkaistiin noin 60 etlalaisten kirjoittamaa artikkelia sanoma- ja aikakauslehdissä. Etlalaiset ovat myös kirjoittaneet säännöllisesti eräisiin ammattijulkaisuihin kuten Teollisuusviikkoon, Materiaalitalous- ja Finland & Finance -lehteen sekä Sampo-Visioon. Lisäksi laitoksen edustajat ovat avustaneet lehdistöä ja sähköisiä tiedotusvälineitä artikkelien ja ohjelmien laatimisessa. ETLAn henkilökunnan haastatteluja monista eri kysymyksistä on ollut varsin usein esillä sanomalehtien taloussivuilla.

Muut asiantuntijatehtävät

Kertomusvuonna ETLA laati 10 kirjallista lausuntoa toimialaansa kuuluvista asioista mm. työministeriölle, liikenneministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle sekä Tilastokeskukselle. Laitoksen edustajia on ollut kuultavana Eduskunnan eri valiokunnissa mm. lisätalousarvioesityksestä, talletus- ja obligaatioiden verohuojennuslain muuttamisesta ja pääomatulojen verotuksesta.

Lisäksi ETLAn edustajat ovat olleet jäseninä ja asiantuntijoina komiteoissa ja työryhmissä, joista mainittakoon Suomen ja Venäjän välinen tieteellis-teknillinen yhteistoimintakomitea, työaikatyöryhmä, Valtioneuvoston asettama taloudellinen työryhmä 1992, työttömyysturvan vaikutuksia työmarkkinoiden toimivuuteen selvittävä toimikunta, tilastoneuvosto, valtiovarainministeriön ulkomaansijoituksia selvittävä asiantuntijaryhmä, Suomen ja Venäjän välinen tieteen ja teknologian yhteistyökomission taloustieteen työryhmä.

ETLAN TYTÄRYHTIÖT

Etlatieto Oy

Etlatieto Oy on ETLAn omistama projektitutkimus- ja tietopalveluyksikkö, joka toimii ETLAn yhteydessä. Kertomusvuonna Etlatieto Oy:ssä valmistui tutkimuksia Suomen teollisuuden tilasta huoltovarmuusnäkökulmasta asiaa tarkastellen, sosiaalimenojen dynamiikasta, suljetun sektorin asemasta, asuinrakennustuotannon näkymistä pääkaupunkiseudulla, apteekkimaksun kannosta, energiatarpeesta ja verotuksesta. Lisäksi vuoden aikana aloitettiin laaja kansallista kilpailukykyä kartoittava hanke. Etlatieto Oy hallinnoi myös teollisuuden ja palvelualojen välillisiä työvoimakustannuksia selvittävää projektia. Näitä toimeksiantotutkimuksia on rahoitettu kauppa- ja teollisuusministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, Helsingin kaupungin, YTV:n, Apteekkariliiton, VAPO Oy:n ja SITRAn toimesta.

Etlatieto Oy myy ja markkinoi yrityksille myös niiden tarpeista lähteviä suhdanneraportteja ja muuta materiaalia. Tällaiset räätälöidyt raportit voivat sisältää taloudellisen katsauksen lisäksi ennusteita ja kuvio- sekä tilastomateriaalia. Etlatieto Oy on hoitanut myös yhteisön säännöllistä lehtikirjoittelua sekä järjestänyt seminaaritoimintaa. Kertomusvuonna pidettiin kaksi suhdanne-seminaarina ennen ETLAn SUHDANNE-julkaisun ilmestymistä. Tarkoituksena on ollut tarjota ennusteiden käyttäjille ennustetiedot mahdollisimman tuoreina. Etlatieto osallistui myös yhdessä METin kanssa metallin raaka-aineseminaarin järjestämiseen.

Etlatieto OY hoitaa myös ETLAn suhdannetietokannassa olevan tilastoaineiston myynnin ja markkinoinnin sekä tietokannan ja ETLAn ennustetoimen ympärille rakentuvien katsausten markkinoinnin.

Taloustieto Oy

Vuoden 1992 alusta Taloustieto Oy laajensi kustannustoimintaansa käsittämään Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos ETLAn julkaisemat tutki-

mukset ja muun painetun aineiston. Yleistajuisen kirjallisuuden puolella merkittävimpiä projekteja olivat Taloussanaston uudistaminen ja Taloustietoa-käsikirjan päivitysaineiston kehittäminen aikakausjulkaisun muotoon. Taloustiedon Taloussanaston 5. täysin uudistettu painos ilmestyi vuoden 1992 lopulla ja sisältää n. 3000 yritys- ja kansantalouden käsitettä suomeksi, ruotsiksi, englanniksi ja saksaksi. Syksyn 1992 aikana kehitettiin Taloustietoa-aikakauslehti, joka vuoden 1993 alusta alkaen ilmestyy 4 kertaa vuodessa. Aikakauslehti toimii myös laajemman Taloustietoa käsikirjan päivitysaineistona.

Vuoden aikana Taloustieto kustansi, myi ja markkinoi 7 ETLA B-sarjassa ja 2 C-sarjassa julkaisemaa tutkimusta sekä SUHDANNE- ja The Finnish Economy -aikakauslehdet.

KOULUTUS JA SEMINAARITOIMINTA

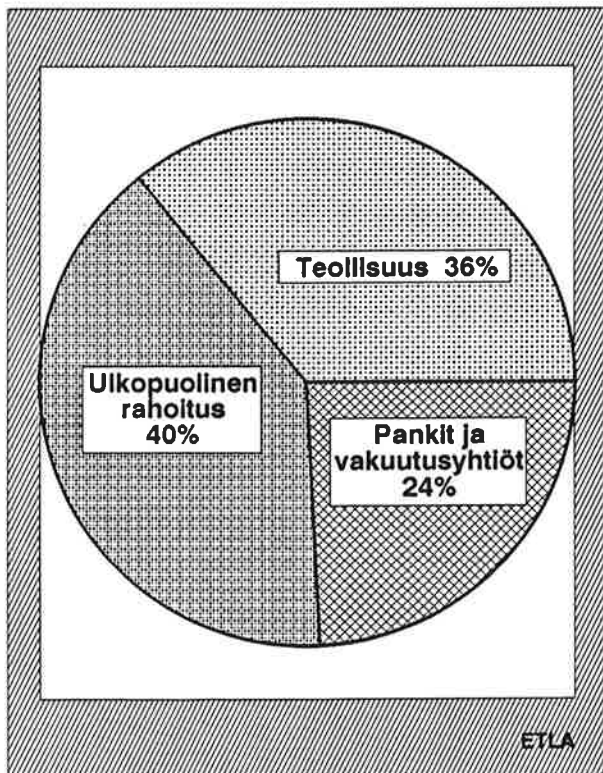
Tutkimustulosten levittämiseksi, keskustelujen virittämiseksi ja oman henkilökunnan kouluttamiseksi laitoksessa järjestetään monipuolista seminaaritoimintaa. Osa seminaareista on koulutusta vain laitoksen henkilökunnalle, osa on järjestetty kutsuseminaareina yritysten, järjestöjen ja tutkimuslaitosten asiantuntijoille. Kertomusvuonna jatkettiin ns. perjantaiseminaarien järjestämistä. Tilaisuuksissa esiteltiin laitoksessa meneillään olevaa tutkimusta ja keskusteltiin ajankohtaisista talouden ongelmista. Seminaareissa esiintyi myös laitoksen ulkopuolisia vierailijoita mm. prof. Frank Cowell (LSE), prof. Shagalov (CEM), Johnny Åkerholm (SP), Jukka Leskelä (EFTA), Timo Relander (Tilastokeskus).

Kesäkuussa järjestettiin kaksipäiväinen seminaari "Human Capital Creation in an Economic Perspective". Seminaarissa esitelmöi mm. prof. John H. Bishop (Cornell University), prof. Lisa Lynch (M.I.T.), prof. Gerard Ballot (E.R.M.E.S. Paris), prof. Anders Björklund (Stockholm University) ja prof. Gunnar Eliasson (IUI). Seminaarissa, jossa keskusteltiin inhimillisen pääoman taloudellisesta roolista ja esiteltiin uusinta alan tutkimusta, oli mukana

myös vahva pohjoismaisten koulutustutkijoiden edustus. Seminaarin esitelmät ja alustukset on julkaistu ETLAn "Keskusteluaiheita - Discussion Papers" -sarjassa numerossa 417.

Tärkeä osa laitoksen koulutustoimintaa on myös henkilökunnan erilaisten tietojen ja taitojen kehittämiseen tähtäävä koulutus. Esintymistaitoa ja kirjoitustaitoa on kohennettu Oriveden Opiston kursseilla, jonne kertomusvuonna osallistui neljä etlalaista. Atk- ja tietokantataitojen kehittäminen on ollut kertomusvuonna merkittävä osa henkilökunnan koulutusta. Joka toiselle etlalaiselle oli järjestynyt vähintään yhden päivän pituinen koulutusjakso laitoksen ulkopuolella. Taloudellista tietämystä kehitettiin Sitran ekonomistikursseilla ja taloudellisen johtamisen kurssilla. Kolmella etlalaisella oli ulkopuolinen stipendi tai apuraha jatko-opintoja varten. Laitos pystyi myös tarjoamaan työtiloja kolmelle taustayhteisössä toimivalle ekonomistille ja yhdelle yritysekonomistille, jotka harjoittivat ETLassa jatko-opintojaan ja saivat laitoksen tukea.

ETLayhteisöjen kokonaisrahoitus 1992, tytäryhtiöiden ja ETLAn välinen laskutus poistettu

KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

ETLAn tutkijat esitelmöivät kertomusvuonna useissa kansainvälisissä konferensseissa ja seminaareissa ja osallistuivat eri tavoin kansainväliseen tutkimusyhteistyöhön. Euroopan Suhdannelaitosten liiton (AIECE) jäsenenä etlalaiset ovat päässeet osallistumaan mm. kansainvälisten suhdanne-ennusteiden laadintaan. Laitoksen edustaja on AIECEn maailmanmarkkinahintoja seuraavan ja ennustavan työryhmän jäsen. Laitoksen toimitusjohtaja on ollut Suomen ja Venäjän tieteellis-teknillisen yhteistoimikomitean taloustieteen työryhmän puheenjohtajana. ETLAsta on myös osallistuttu IIASAn toimintaan.

ETLA on osallistunut kansainväliseen tutkimusyhteistyöhön kiinteästi kahdella tasolla toisaalta pohjoismaisen yhteistyön puitteissa, toisaalta Viron tiedeakatemian ja eräiden suomalaisten tutkimuslaitosten yhteishankkeina. Pohjoismaisella tasolla on tutkittu suuryritysten kasvua, kansainvälistymistä ja keskittymisen malleja kaikissa Pohjoismaissa. Suomi-Virotutkimuksessa on vertailtu näiden kahden kansantalouden kehitystä ja kasvun tekijöitä. Molempien projektien työskentelyyn on liittynyt tutkijavierailuja ja yhteisiä kokouksia. Lisäksi teknologiatutkimuksessa on tehty yhteistyötä useiden ulkomaisten tutkijoiden ja tutkimuslaitosten kanssa.

ETLAN TALOUS JA HALLINTO

ETLAn sekä tytäryhtiöiden taloushallinnon yleiset tehtävät kuten maksuliikenne, tilinpäätökset ja budjettiseuranta hoidettiin ETLassa. Ns. ulkopuolisen projektirahoituksen lisääntyessä budjetoinnissa ja varojen seurannassa siirryttiin projektikohtaiseen tulojen ja kustannusten seurantaan. Yhteisön kaupallisia palveluja on pyritty keskittämään Etlatieto Oy:öön ja Taloustieto Oy:öön. Yhteisön kustannustoiminnasta vastaa keskitetysti Taloustieto ja tietokantapalvelujen tarjonnasta huolehtii Etlatieto.

ETLAn vakinaisen henkilöstön vahvuus oli vuoden lopussa 32 henkeä, josta vuoden aikana

oli virkavapaalla viisi tutkijaa eripituisia jaksoja. Kaiken kaikkiaan kertomusvuonna koko yhteisön piirissä työskenteli yli 80 henkilöä, joista suuri osa oli lyhytaikaisissa ulkopuolisiin tutkimushankkeisiin liittyvissä tutkimustehtävissä.

Vuonna 1992 Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksen tuotoista 75 % kertyi kannatusyhdistyksen jäseniltä saaduista kannatusmaksuista. Ulkopuolisista projekteista kertyi tuloa n. 2.3 milj. markkaa. Etlatieto Oy:lle ja Taloustieto Oy:lle tehdyistä palveluksista saatiin korvausta n. 750.000 markkaa. Muut tuotot, mm. vuokra- ja korkotuotot, olivat n. 300.000 markkaa. Koko yhteisön tuotot (pl. sisäinen laskutus) olivat kertomusvuonna 17.303.243,46 markkaa, mistä ETLAn osuus oli 13.004.383,08 markkaa. ET-

LAn taseen loppusumma 31.12.1992 oli 2.948.338,53.

ETLAn kannatusyhdistyksen hallituksen puheenjohtajana on toiminut vuorineuvos Krister Ahlström ja varapuheenjohtajana toimitusjohtaja Kurt Stenvall. Johtokunnan puheenjohtajana on ollut johtaja Arto Ojala ja varapuheenjohtajana yksikönjohtaja Jussi Mustonen sekä muina jäseninä osastopäällikkö Ari Aaltonen, johtaja Erkki Hellsten, pääekonomisti Peter Johansson ja johtaja Heikki Pärnänen sekä ETLAn toimitusjohtaja Pentti Vartia. Johtokunta on kokoonnut kertomusvuonna 10 kertaa.

ETLA nimettiin v. 1992-93 valtionverotuksessa vähennyskelpoisen rahalahjoituksen saajaksi.

Liite 1.

ETLAN HALLITUS 1992 (ja henkilökohtainen varamies)

Vuorineuvos Krister Ahlström, puh.joht., Suomen Työnantajain Keskusliitto
(Toimitusjohtaja Jaakko Rauramo)

Toimitusjohtaja Kurt Stenvall, varapj., Suomen Yhdyspankki Oy
(Toimitusjohtaja Björn Wahlroos)

Toimitusjohtaja Matti L. Aho, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto
(Osastonjohtaja Harri Lonka)

Hallituksen puheenjohtaja Pekka Herlin, Teollisuuden Keskusliitto
(Vuorineuvos Jaakko Ihamuotila)

Vuorineuvos Gustav von Hertzen, Teollisuuden Keskusliitto
(Vuorineuvos Yrjö Pessi)

Varatoimitusjohtaja Tapani Kahri, Suomen Työnantajain Keskusliitto
(Johtaja Arto Ojala)

Pankinjohtaja Matti Korhonen, Kansallis-Osake-Pankki
(Pankinjohtaja Hannu Halttunen)

Toimitusjohtaja Johannes Koroma, Teollisuuden Keskusliitto
(Johtaja Erkki Hellsten)

Toimitusjohtaja Matti Liukkonen, Osuuspankkien Keskuspankki Oy
(Kehitysjohtaja Jorma Raike)

Toimitusjohtaja Harri Malmberg, Teollisuuden Keskusliitto
(Toimitusjohtaja Jarl Köhler)

Pääjohtaja Tauno Matomäki, Teollisuuden Keskusliitto
(Toimitusjohtaja Aarno Mannonen)

Johtaja Rauno Niinimäki, Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankki
(Osastopäällikkö Ari Aaltonen) 31.12.1992 saakka

Pääkonsuli Heikki Tavela, Teollisuuden Keskusliitto
(Hallituksen puheenjohtaja Heikki Bachmann)

Pankinjohtaja Eero Tuomainen, Postipankki
(Pankinjohtaja Jaakko Lilleberg)

Liite 2.

VUONNA 1992 ETLAN SARJOISSA ILMESTYNEET JULKAISUT JA ETLAN VÄLITTÄMÄT KATSAUKSET

ENNUSTEJULKAISUT

- No. 1 SUHDANNE, Helsinki 1992, 119 s.
- No. 2 SUHDANNE, Helsinki 1992, 104 s.
- No. 3 SUHDANNE, Helsinki 1992, 119 s.
- No. 4 SUHDANNE, Helsinki 1992. 97 s.

- No. 1 THE FINNISH ECONOMY, Helsinki 1992. 104 p.
- No. 2 THE FINNISH ECONOMY, Helsinki 1992. 90 p.
- No. 3 THE FINNISH ECONOMY, Helsinki 1992. 104 p.
- No. 4 THE FINNISH ECONOMY, Helsinki 1992. 93 p.

KATSAUS RAAKA-AINEIDEN MAAILMANMARKKINAHINTOIHIN SURVEYS OF WORLD MARKET RAW MATERIAL PRICES

- No. 50 World Commodity Prices. Raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnat v. 1991 - 1993.
Toukokuu 1992. 31 s.
- No. 51 World Commodity Prices. Raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnat v. 1991 - 1994.
Marraskuu 1992. 21 s.

LONDON BUSINESS SCHOOLin VALUUTTAKURSSIKATSAUS Exchange Rate Outlook 12 numeroa.

ERILLISTUTKIMUKSET

B-SARJA

- B 76 JOHN ROGERS, Rahalaitosten korkoriskin hallinta. Helsinki 1992. 200 s.
- B 77 JOUKO KINNUNEN, Ilmastonmuutoksen taloudelliset vaikutukset. Helsinki 1992. 110 s.
- B 78 HANNU HERNESNIEMI, Teollisen pohjan kaventuminen - uhka huoltovarmuudelle. Helsinki 1992. 232 s.
- B 79 KARI ALHO - JUKKA LASSILA - RISTO MURTO, Valtion velkaantuminen ja sen vaikutukset kansantaloudessa. Helsinki 1992. 54 s.
- B 80 PENTTI VARTIA - PEKKA YLÄ-ANTTILA, Kansantalous 2017. Helsinki 1992. 350 s.
- B 81 KARI ALHO - MARKKU KOTILAINEN - MIKA WIDGRÉN, Suomi Euroopan yhteisössä - arvio taloudellisista vaikutuksista. Helsinki 1992. 236 s.

B 82 SYNNOVE VUORI - PEKKA YLÄ-ANTTILA (toim.), Mastering Technology Diffusion - The Finnish Experience. Helsinki 1992. 537 s.

C-SARJA

C 62 MARKKU LAMMI, Paino- ja kirjoituspaperien tuotanto ja markkinat. Helsinki 1992. 44 s.

C 63 ESKO TORSTI, Tuotantopanosten kysyntä ja hyödykemarkkinoiden lyhyen ajan tasapaino avoimella ja suljetulla sektorilla. Helsinki 1992. 100 s.

KESKUSTELUAIHEITA

No 391 VESA KANNIAINEN, Diffusion, R&D and Public Policy: Is it Better to be a First Mover or Fast Second? 14.01.1992. 25 p.

No 392 RISTO MURTO, Testing Continuous Time Models of the Term Structure of Interest Rates in the Finnish Money Market. 22.01.1992. 42 p.

No 393 RAIMO LOVIO, The Influence of Foreign Companies on the Birth and Development of the Finnish Electronics Industry. 29.01.1992. 9 p.

No 394 JUHA KETTUNEN, Time-Dependent in Semi-Parametric Models of Unemployment Duration. 05.02.1992. 27 p.

No 395 OLAVI LEHTORANTA, Estimating Stocks of Fixed Capital: Methods used in Different Countries. 13.02.1992. 73 p.

No 396 HANNU JAAKKOLA, The Diffusion of Information Technology in Finnish Industry: State-of-The-Art & Analysis. 14.02.1992. 33 p.

No 397 Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksen toiminta vuonna 1991. 25.02.1992. 32 s.

No 398 OLAVI RANTALA, An Econometric Diffusion Model of Exchange Rate Movements within a Band - Implications for Interest Rate Differential and Credibility of Exchange Rate Policy. 06.03.1992. 19 p.

No 399 MARKKU KOTILAINEN, Exchange Rate Unions: A Comparison to Currency Basket and Floating Rate Regimes - A Three-Country Model. 09.03.1992. 120 p.

No 400 VEIJO KAITALA - MATTI POHJOLA, Acid Rain and International Environmental Aid: A Case Study of Transboundary Air Pollution Between Finland, Russia and Estonia. 23.03.1992. 15 p.

No 401 JUHANI TURKKILA, Tuloverotuksen reaalin kiristyminen Suomessa. 22.04.1992. 36 s.

No 402 OLAVI RANTALA - PAAVO SUNI, The European Economy, Medium Term Perspectives. 24.04.1992. 26 p.

No 403 RITA ASPLUND, Education, Experience and Earnings in Finland: Empirical Evidence from a Cross Section of Individuals. 05.05.1992. 33 p.

- No 404 RITA ASPLUND, Education, Experience and Earnings in Finland: Data Analysis and Complementary Estimation Results. 05.05.1992. 58 p.
- No 405 RITA ASPLUND, Human Capital Earnings Functions: A Theoretical Introduction. 05.05.1992. 33 p.
- No 406 MIKA WIDGRÉN, A Game Theoretic Analysis of the Nordic Coalition's Role in the Decision Making of the EC Council of Ministers. 07.05.1992. 21 p.
- No 407 OLAVI RANTALA, Luottotappioriskin hinnoittelu. 01.06.1992. 30 s.
- No 408 MARKKU KOTILAINEN, Euroopan raha- ja talousunioni ja Suomi. (The European Economic and Monetary Union and Finland). 25.06.1992. 31 s.
- No 409 RISTO MURTO - TEEMU VÄÄNÄNEN, Linear and Nonlinear Dependence in the Finnish Forward Rate Agreement Markets. 03.08.1992. 29 p.
- No 410 MARKKU LAMMI, An Imperfect Competition Model in an Industry with Differentiated Domestic and Foreign Products. 24.08.1992. 11 p.
- No 411 RISTO MURTO, Korkorakennemallien käyttö korkoriskin arvioinnissa ja hallinnassa. 28.08.1992. 41 s.
- No 412 MIKA MALIRANTA, Paperiteollisuuden palkat ja tehdasteollisuuden palkkarakenne. 28.08.1992. 37 s.
- No 413 SYNNOVE VUORI - PEKKA YLÄ-ANTTILA, Industrial Transformation in Finland - From Factor Driven to Technology-Based Growth. 15.09.1992. 37 p.
- No 414 RITA ASPLUND, Occupational Earnings Differentials in Finland - Empirical Evidence from a Cross Section of Individuals. 16.09.1992. 51 p.
- No 415 JUHA KETTUNEN, Increasing Incentives for Reemployment. 16.09.1992. 30 p.
- No 416 TIMO MYLLYNTAUS, Technology Transfer and the Contextual Filter in the Finnish Setting. Transfer Channels and Mechanisms in an Historical Perspective. 18.09.1992. 52 p.
- No 417 RITA ASPLUND (Ed.), Human Capital Creation in an Economic Perspective. 12.10.1992. 243 p.
- No 418 V. BUSHENKOV - V. KAITALA - A. LOTOV - M. POHJOLA, Decision and Negotiation Support for Transboundary Air Pollution Control between Finland, Russia and Estonia. 15.10.1992. 25 p.
- No 419 HARRI LUUKKANEN, Helsingin palvelualan yritykset: Suljettu sektori murroksessa; esitutkimus. 07.10.1992. 93 s.
- No 420 JUHA JUNTTILA, Kotitalouksien pankkitalletusten kysyntä Suomen vapautuneilla rahoitusmarkkinoilla. 10.11.1992. 93 s.
- No 421 PETER SJÖBLOM, ETLAs databastjänst och dess marknad. 01.12.1992. 97 s.
- No 422 PASI AHDE - TEET RAJASALU (edit.), On the Economic Structure of Estonia and Finland before the 1990's. 01.12.1992. 101 p.

- No 423 PER HEUM - PEKKA YLÄ-ANTTILA, Firm Dynamics in a Nordic Perspective - Large Corporations and Industrial Transformation. 15.12.1992. 81 p.
- No 424 MARKKU RAHIALA - TAPANI KOVALAINEN, Wage Formation in Finland in the 1980's; An Econometric Study. 17.12.1992. 41 p.
- No 425 JUHA KETTUNEN - REIJO MARJANEN, Suomen työnantajain keskusliiton palkkatilastot: Syntyhistoria, sisältö ja käyttötarkoitus. 17.12.1992. 42 s.

ERIPAINOKSET

- No 160 MIKA WIDGRÉN, Kellä valtaa EY:ssä? >> Tiede 2000, 1992:2, 38-41.
- No 161 KARI ALHO, Bilateral Transfers and Lending in International Environmental Cooperation. >> Environmental and Resource Economics, Vol. 2, 1992:2, 201-220.
- No 162 JUHA KETTUNEN, Työttömien työllistyminen sekä alueellinen ja ammatillinen liikkuvuus. >> Kansantaloudellinen aikakauskirja 1992:2, 212-217.
- No 163 JUHA KETTUNEN, Työttömyyspäivärahojen vaikutukset työttömyyden pitkittyessä. >> Jyväskylän yliopiston tilastotieteen laitoksen julkaisuja 15/1991, 56-61.
- No 164 ILKKA MELLIN - TIMO TERÄSVIRTA, Estimating Seasonal Regression Models with Smoothly Varying Parameters. >> Acta Universitatis Lodzianensis, Folia Oeconomica, 113, 69-84 (1991).
- No 165 MIKA WIDGRÉN, Brysselin valta on pitkälle viety kansallinen kompromissi. >> Kansantaloudellinen aikakauskirja 88. vsk., 1992:4, 448-457.
- No 166 JUHA KETTUNEN, A Search Theoretical Analysis of the Finnish Unemployment Insurance System. >> Finnish Economic Papers, Vol. 5, 1992:2, 129-138.
- No 167 ILKKA MELLIN - TIMO TERÄSVIRTA, Estimating the Smoothing Parameter in Piece-wise Constant Regression. >> Readings in Econometric Theory and Practice, Contribution to Economic Analysis 209, 1992, 215-241.
- No 168 TIMO TERÄSVIRTA - HEATHER M. ANDERSON, Characterizing Nonlinearities in Business Cycles Using Smooth Transition Autoregressive Models. >> Journal of Applied Econometrics, Vol. 7, 1992:S119-S136.

ESITELMÄT JA ALUSTUKSET

Vuoden 1992 aikana Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksen henkilökunta on pitänyt erilaisissa tilaisuuksissa noin 120 alustusta ja esitelmää. Useat esitelmät on julkaistu joko alan aikakausjulkaisuissa tai ETLAn keskusteluaiheita-sarjassa. Lisäksi Etlan henkilökunta esittelee tutkimuksiaan ja pitää suhdannekatsauksia laitoksen omissa tilaisuuksissa ja korkeakoulujen seminaareissa sekä ennusteiden ennakoisittely- ja julkistamistilaisuuksissa. Seuraavassa on lueteltu osa kertomusvuonna pidetyistä esitelmistä ja alustuksista.

Pentti Vartia

- Luentosarja makrotalousteorian empiirisistä sovellutuksista, Helsingin yliopisto ja Helsingin kaup-pakorkeakoulu kevät 1992.
- "Taloudellinen katsaus", TUKO 3.1.1992.
- "Maamme taloudellinen kehitys ja kilpailukyky 1990-luvulla", Eläke-Varman vakuutusseminaari, Saltzburg 15.1. ja 17.1.1992.
- "Taloudellinen katsaus", OKO 20.1.1992.
- "Finland and European Integration", Suomi-Viro elintasovertailu-seminaari, Tallinna 3.2.1992.
- "Transformation from a System of Central Planning to a Market Economy"; The View from Out-side -istunnon puheenjohtaja, Suomen hallituksen, OECD:n ja UNU/WIDERin yhteinen seminaari 6.2.1992.
- "Taloudellinen katsaus", Turku 11.2.1992.
- "Valuuttakurssijärjestelmän muutoksessa", Kansantaloudellinen Yhdistys 18.2.1992. Valmisteltu kommenttipuheenvuoro.
- "ETLAn integraatio-ohjelma" ja "EY-jäsenyys/ETA-vertailu", STKn integraatiokokous 9.3.1992.
- "Alternative possibilities for Finnish business in the next twenty years", Finnish Scenarios Work-shop, Unitas-opisto 30.3.1992.
- "Suomen kansantalouden sopeuttaminen ja sopeutumiseen liittyvät ongelmat Euroopan yhteisön jäsenyyttä silmällä pitäen", seminaarin puheenjohtaja, HY:n kansantaloustieteen opiskelijat ry ja AIESEC-HY ry. 31.3.1992.
- "Rakennemuutos ja rakennepolitiikka", LIFIM 9.4.1992.
- "Taloudellinen katsaus", TUKOn hallituksen kokous 19.5.1992.
- "Lähtitulevaisuuden suhdannenäkymät", Hämeenlinnan kaupungin elinkeinopäivä, Aulanko 21.5.1992.
- "Myyttinen markka ja devalvaatioiden historia", Myytit ja Suomi-seminaari. Kansainvalistusseura, Oriveden opisto 2.7.1992.
- Suomen talouselämän ja maailmantalouden esittely, Helsingin yliopisto. Luentosarja syksy 1992.
- "Koska kansantalous elpyy?", Maailman matkailupäivän-seminaari, Matkailun edistämiskeskus 28.9.1992.
- "Kansantalouden pitkän ajan kehitysnäkymät", Talouspolitiikanjohtamiskurssi, SITRA 5.10.1992.
- "Suhdannetilanne - Suomen talous ja kansainvälinen talous", MET ja Etlatiedon Raaka-ainese-minaari 6.10.1992.
- "Suomen talouden näkymät", Suomen asema yritysten sijoituspaikkana, KTM 7.10.1992.
- "Suomen taloudellinen tilanne", Kirjanpainajan päivä, Graafinen keskusliitto 15.10.1992.
- "Julkisen talouden tulevaisuus", Yhteiskuntaseminaari. EVA 3.11.1992.
- "Talouden näkymät", LIFIMin kurssi 44/45, ABB Strömberg 12.11.1992.

Kari Alho

- "EY-jäsenyyden vaikutuksista Suomelle", MTV:n koulutustilaisuus 29.1.1992.
- "ETLAn integraatiotutkimusohjelma", TKL:n koordinaatiovaliokunta 3.2.1992.
- "Kommentti VATTin EY-tutkimukseen", järjestöekonomistien kokous 5.2.1992.
- "Growth, the Environment and Environmental Aid in the International Economy", Taloustieteen päivät, Oulu 11.2.1992.
- "Does A Rise in the Terms-of-Trade Eventually Lead to A Contraction of the Open Sector", Taloustieteen päivät, Oulu 11.2.1992.
- "ETLAn integraatiotutkimus", STK:n integraatioryhmän kokous 9.3.1992.
- "EY-jäsenyyden vaikutuksista Suomeen", Tampereen yliopiston ylioppilaskunnan seminaari 12.3.1992.
- "ETLAn rahoitustutkimus" ja "ETLAn EY-jäsenyyden tutkimusprojekti", ETLAn rahoitustutkimusseminaari, SYP 1.4.1992.
- "Economic Impacts of a Finnish Membership in the EC", IUI Tukholma yhdessä Mika Widgrénin kanssa 21.5.1992.
- "Rakennemuutoksen kautta tasapainoiseen kasvuun?", Plenum-luento Jyväskylän taloustieteen kesäpäivillä 10.6.1992.
- "Growth, the Environment and Environmental Aid in the International Economy", ESF:n ympäristötyöryhmän kokous Tukholma 13.6.1992.
- "ETLAn tutkimusprojektien esittely", ETLAn senioritilaisuus 17.8.1992.
- "Does A Rise in the Terms-of-Trade Eventually Lead to A Contraction of the Open Sector", EEA:n kongressi Dublin 30.8.1992.
- "EY:n vaikutukset Suomen talouteen", ETLAn EY-projektin esittely Työministeriön integraatio-työryhmälle 30.9.1992.
- "Valtiontalouden velkaantuminen", ETLAn valtionvelkaprojektin tulosten esittely Eduskunnan valtiontilintarkastajille, Eduskunta yhdessä Jukka Lassilan ja Risto Murrin kanssa 13.10.1992.
- "EY:n taloudelliset vaikutukset Suomeen", Helsingin yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen työllisyyskurssi 16.10.1992 ja 23.10.1992.
- "Valtion velkaantuminen", ETLATIETO OY:n valtionvelkaseminaari 17.11.1992.
- "Talouden näkymät", KOP:n asiakastilaisuus 17.11.1992.

Jukka Lassila

- Tietokantaesittely. STK 16.1.1992.
- "Vuoden 1992 talousnäkymät". Tampereen Suomalainen Klubi 20.1.1992.
- "Onko lamalla loppua?". Paneelikeskustelu Turun kauppakorkeakoululla 28.4.1992.
- "ETLAn kuvio- ja tietopankin hyödyntäminen johdon tietojärjestelmissä". EIS-kehittäjäseminaari 13.5.1992.
- "Tax Policies under Central and Local Wage Bargaining". International Workshop on Labour Economics 1.6.1992.
- "Kuinka ennusteet ja visiot toteutuvat tilastoiksi". Suomen Kenkäkauppiain Liiton 75-vuotis-seminaari 11.6.1992.
- "Tax Policies under Central and Local Wage Bargaining". The 7th Annual Congress of the European Economic Association. Dublin 29.8.1992.
- "Kansainvälisen talouden näkymät". Talouspolitiikan alueellisen johdon seminaari 14.9.1992.
- "Suomen taloudellinen tilanne ja sen vaikutukset mainontaan". MTV Oy 21.10.1992.
- "Finland towards 1997". Oy Esso Ab 29.10.1992.
- "Miltä näyttää Suomen talous vuonna 1993?". Sanomalehtien Liitto 26.11.1992.

- "Keynesiä vai Friedmania talouspolitiikan hiivaksi?". Järjestöekonomistien seminaari 14.12.1992.
- "Julkisen talouden säästöt, niiden makrotaloudellinen tarve ja mikrotaloudellinen järkevyyt". Taloustieteellisen Seuran keskustelutilaisuus. Valmisteltu puheenvuoro 16.12.1992.

Kari Sihtola

- ETLAn esittelyjä useille eri ryhmille ja yhteisöille

Juha Kettunen

- "Increasing Incentives for Reemployment". Symposium on Mass Unemployment in Finland. Joensuun yliopisto 24.4.1992.
- "Modelling Unemployment Duration in Finland". Symposium on Mass Unemployment in Finland. Joensuun yliopisto. Kommenttipuheenvuoro Reija Liljan esitelmään 24.4.1992.
- "Increasing Incentives for Reemployment". International Workshop on Labour Economics 1.6.-3.6.1992.
- "Increasing Incentives for Reemployment". Fourth Conference on Panel Data. Budapest 18.6.-19.6.1992.
- "Increasing Incentives for Reemployment". European Economic Association, Seventh Annual Congress. Dublin 29.8.-31.8.1992.
- "Kalenterimallit: Coxin mallin variaatioita sovellettuna työllistymisen analysoimiseen". Taloustieteellisen Seuran ja Suomen Tilastoseuran iltapäiväseminaari 25.11.1992.
- "Teollisuuden palkkarakenne: STK:n yksilötason palkka-aineiston käyttöön nojaava empiirinen tutkimus". Työväen taloudellinen tutkimuslaitos 27.11.1992.

Markku Kotilainen

- "Suomen mahdollisen EY-jäsenyyden verotusta koskevat vaikutukset". Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto 18.2.1992.
- "Suomen EMU-kytkentä makrotaloudellisesta näkökulmasta". Seminaari ETLAn rahoitustutkimuksesta. SYP 1.4.1992.
- "Exchange Rate Unions: A Comparison to Currency Basket and Floating Rate Regimes". Kansantaloustieteen valtakunnallinen jatkokoulutusohjelma. Helsingin yliopisto 7.4.1992.
- "Exchange Rate Unions: A Comparison to Currency Basket and Floating Rate Regimes - A Case of Temporary Shocks". Nordic Doctoral Programme in Economics/Workshop in Macroeconomics. Helsingin yliopisto 20.11.-21.11.1992.
- "EMUn hyödyt ja kustannukset Suomen näkökulmasta". Helsingin yliopisto 25.11.1992.
- "EY-jäsenyyden vaikutukset Suomen kansantalouteen ". Otantatutkimus Oy:n seminaari 2.12.1992.

Reijo Mankinen

- "Suhdannealustus". Finanssimeklarit Oy 24.7.1992

Risto Murto

- "Testing Continuous Time Models of the Term Structure of Interest Rates in the Finnish Money Market". Kansantaloustieteen päivät 11.2.1992.
- "Sijoitustodistusten hinnoittelu ja korkoriskin hallinta". Esitelmä ETLAn rahoitustutkimuksen seminaarissa. SYP 1.4.1992.

Olavi Rantala

- "Kotitalouksien ylivelkaantumisen ongelmat". Luento Säästöpankkien liikkeenjohdon kehittämissohjelmassa 23.1.1992.
- "An Econometric Diffusion Model of Exchange Rate Movements within a Band". Kansantaloustieteen päivät 10.2.1992.
- ETLAn ennusteen esittely OECD:n delegaatiolle. TKL 4.3.1992.
- "Pankkien luottotappioriskit ja niiden hinnoittelu". Esitelmä ETLAn rahoitustutkimuksen seminaarissa. SYP 1.4.1992.
- "Kotitalouksien ylivelkaantumisen ongelmat". Luento Säästöpankkien liikkeenjohdon kehittämissohjelmassa 7.4.1992.
- "The European Economy, Medium-Term Perspectives". Alustus Paavo Sunin kanssa.
- The Working Group on Longer-Term Prospects and Structural Change of AIECE. Kööpenhamina 6.5.1992.
- "Taloudellinen katsaus". Mekaanisen metsäteollisuuden johtoryhmä. Yhtyneet Paperitehtaat Oy 21.10.1992.

John Rogers

- "Rahalaitosten korkoriskin hallinta". Seminaari ETLAn rahoitustutkimuksesta. SYP 1.4.1992.

Paavo Suni

- "Suomen talousnäkymät lähivuosina". SYKL 17.1.1992.
- "Kansainvälinen ja kotimainen suhdannetilanne". SMKL:n sahalaliokunta 6.2.1992.
- "Kansainvälinen talous ja Suomen vienti". Lohjan kauppapilaitos 17.9.1992.
- "International Economic Outlook". Kone Cranes Management meeting 20.10.92.

Esko Torsti

- "Epälineaarisen moniyhtälömallin yhtälöiden järjestäminen". Helsingin yliopiston Tilastotieteen laitoksen Survo-seminaari 4.3.1992.
- "ETLAn tietokannan käyttö ja sisältö". Survo-seminaari. Säästöpankkiopisto 8.4.1992.

Tarmo Valkonen

- "Talouskatsaus vuodelle 1992". Pamaus ry:n vuosikokous 17.1.1992.
- "Talouskatsaus vuodelle 1992". Pankkiiriliike Inter. 22.1.1992.
- "Talouskatsaus vuosille 1992-93". Interbank 25.2.1992.
- "Talouskatsaus vuosille 1992-93". Capital-seminaari 25.3.1992.
- "Talouskatsaus vuosille 1992-93". Apteekkitavarayhdistys 23.4.1992.
- "Talouskatsaus vuosille 1992-93". Yrittäjäin Fennia 13.5.1992.
- "Economic Outlook for Years 1992-93". EKA:n saksalaisvieraat 5.6.1992.
- "Kunnallistalous 1992-93". Lappeenranta 1992-seminaari 20.8.1992.
- "Talouskatsaus vuosille 1992-93". Sampo-yhtiöt 8.9.1992.
- "Economic Outlook for Years 1992-93". Pohjoismaisten ulkomaankauppaliittojen edustajat 18.9.1992.
- "Talouskatsaus vuosille 1992-93". Ekonomien rahoituskoulutusohjelma. HKKK 11.11.1992.
- "Talouskatsaus vuosille 1992-93". Rautakirja 17.11.1992.

Synnöve Vuori

- "R&D, Technology Diffusion and Productivity Performance in Finnish Manufacturing Industries". EARIE 5.9.1992.

Mika Widgrén

- "Pohjoismaat Euroopan yhteisössä: peliteoreettinen tarkastelu Suomen, Ruotsin, Norjan ja Tanskan vaikutusvallasta EY:n päätöksenteossa". Kansantaloustieteen päivät 11.2.1992.
- "Pohjoismaiden vaikutusvalta EY:ssä". Taloustieteellinen seura 23.3.1992.
- "Eurooppa liiketoiminta-alueena". Tampereen yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen Satakunnan alueellinen strategiakoulutusohjelma. Pyhäjärvi-instituutti 1.4.1992.
- "Economic and Institutional Consequences of the EC Membership for Finland". IUI. Kari Alhon kanssa 21.5.1992.
- "The Nordic Countries' Influence on Voting in the Ec Council of Ministers". Workshop on European Integration in a Nordic Perspective. Bro 3.6.1992.
- "Asuntojen kysyntä pääkaupunkiseudulla vuoteen 1996". YTV, asuntojen kysyntä-tutkimuksen johtoryhmä. Väliraportti 4.6.1992.
- "Asuntojen kysyntä vuoteen 1996". YTV:n sijaintisuunnittelulautakunta 16.9.1992.
- "Asuntojen kysyntä vuoteen 1996". YTV:n suhdanneohjausneuvottelukunta 18.9.1992.
- "Päätöksenteko EY:ssä". Helsingin yliopiston täydennyskoulutuskeskus 24.9.1992.
- "Päätöksenteko EY:ssä". Helsingin yliopiston täydennyskoulutuskeskus 19.10.1992.
- "EY:n taloudellisista vaikutuksista". Luentosarja HY:n täydennyskoulutuskeskuksen EY-asiantuntijakurssilla

Pekka Ylä-Anttila

- "Kansantalouden rakennemuutos yrityksen ympäristötekijänä". Turun kauppakorkeakoulun johtamiskoulutusohjelma 6.3.1992.
- "Kansantalouden rakennemuutos ja metsäteollisuuden muuttuva toimintaympäristö". Kymmene Oy 26.3.1992.
- "Teknologian ja tuottavuuden tutkimus". Teknologian tutkimus Suomessa-seminaari 13.5.1992.
- "Global Economy and Finland - what has been studied?". Global changes and Finland -seminaari. SITRA 28.10.1992.
- "Kansantalous vuonna 2017". Markkinointi-instituutti 8.12.1992.

Liite 4.

KANSAINVÄLISET SEMINAARIT JA KONFERENSSIT

Kansainvälisiin konferensseihin, seminaareihin ym. osallistumisen tarkoitus on toisaalta edistää käynnissä olevaa tutkimusta, toisaalta luoda yhteyksiä oman alan tutkijoihin. Tavoitteena on ollut löytää kullekin tutkimusalueelle tai tutkimustraditiolle sopiva kansainvälinen järjestö tai seminaari. Vuonna 1992 ETLAn edustajat osallistuivat mm. seuraaviin kansainvälisiin konferensseihin ja kokouksiin:

Kieler Konjunkturgespräch, Kiel 24.-25.3.

AIECEn raaka-aineseminaari, Louvain-la-neuve 2.-3.4.

AIECE-kokous, Kööpenhamina 6.-9.5.

Nordic Perspective Group'in kokous, Skytteholm 4.-5.6.

Nordiska Ekonomiska Forskningsrådet'in Itä-Eurooppa Workshop, Kööpenhamina 25.-26.5.

European Integration in a Nordic perspective Workshop, Bro 1.-3.6.

Pohjoismainen integraatioseminaari, Tukholma 1.-3.6.

Scanning the Future, Haag 4.-5.6.

Nordiska Ekonomiska Rådet-seminaari, Hanstholmen 14.-16.6.

4th Conference on Panel Data, Budapest 17.-21.6.

European Economic Association, 7th Annual Congress, Dublin 28.8.-1.9.

4th EALE Annual Conference, Warwick 3.-6.9

19th Annual Conference of EARIE, Stuttgart 4.-6.9.

STAN-meeting, Oslo 9.-10.9.

ELIASM:n ja CBOT:n seminaarit, Leuven 18.-22.9.

AIECEn raaka-ainetyöryhmän kokous, Varsova 28.-29.9.

Kieler Konjunkturgespräch, Kiel 29.-30.9.

SUERFin kokous, Berliini 8.-10.10.

AIECEn syyskokous, Bryssel 28.-30.10.

EFTAn seminaari "Patterns of Production and Trade in the New Europe", Geneve 29.-30.10.

Nordic Workshop in Productivity, Growth and Development, Göteborg 25.-27.11.

16th International Online Information Meeting, Lontoo 7.-10.12.

Covergence and Divergence in Economic Growth and Technical Change, Maastricht 10.-12.12.

SEMINAAREJA ETLASSA

ETLAssa järjestetään vuosittain useita seminaareja, joiden tarkoitus on laajentaa ja syventää etlalaisten tietoja ja taitoja sekä saada hyödyllisiä kommentteja omista tutkimuksista. Seminaareihin, joissa etlalaisten lisäksi on esiintynyt useita ulkomaisia huippuasiantuntijoita, on kutsuttu myös laitoksen ulkopuolisia ekonomisteja. Oheen on kirjattu keskeisiä laitoksen henkilökunnan ja vierailleiden asiantuntijoiden pitämiä esitelmiä:

- 14.1. Olavi Rantala: Valuuttakurssiriskin estimointi ja hinnoittelu
- 17.1. Esko Torsti: Tuotantopanosten kysyntä talouden avoimella ja suljetulla sektorilla - ETLAn makromallin tarjontalohko
- 30.1. Paavo Suni: Reaalisen valuuttakurssin määrittäminen
- 6.3. Jukka Leskelä (EFTA): ETA ja EY-jäsenyys: näkökohtia pääomaliikkeistä, rahoituspalveluista ja talouspoliittisesta yhteistyöstä.
- 13.3. Petteri Hahle (KOP): Teollisuustuotannon ennustaminen suhdannebarometrin suhdanne näkymien avulla sekä BKT-mallin päivitys
- 27.3. Risto Murto: Sijoitustodistusten hinnoittelu ja korkoriskin hallinta
- 3.4. Mika Maliranta: Tehdasteollisuuden palkkarakenne ja paperiteollisuuden palkat
- 16.4. Olavi Lehtoranta: Paperikoneiden elinajat ja niihin vaikuttavat tekijät
- 22.4. Jussi Olkinuora (Kymmene Oy): Metsäteollisuuden pitkän aikavälin näkymät
- 8.5. Kamil Janacek (Tschechoslovakian Academy of Sciences): Problems in Transition of Checkoslovakia towards Market Economy
- 22.5. Jussi Raumolin (TaY): Japanin teknologiapoliittikka
- 1.6. Prof. Shagalar CEMI, Moskova: Russian economic reform
- 5.6. Timo Teräsvirta: Barometriin perustuvat uudet toimialamallit
- 25.6. Japanilaisia vieraita
- 24.8. EEA:n kokouksen etlalaisten osanottajien papereiden esittely: Juha Kettunen, Jukka Lassila ja Kari Alho
- 27.8. Frank Cowell (LSE): American poverty in the 1980s
- 18.9. Juhani Turkkila: Kunnallistalouden näkymät ja ongelmat
- 9.10. Markku Pekurinen (Suomen terveystutkimus): Terveystalouden talous Suomessa
- 20.10. Matti Huomo (OKO): Raha- ja valuuttamarkkinoiden viimeaikaisesta kehityksestä
- 6.11. Gabor Oblath (Foreign Trade Research Institute, Budapest): Transition problems of the CEE countries
- 13.11. Tero Kuitunen (KiVi): Kilpailupoliittikka ja sen keinot
- 20.11. Olavi Lehtoranta: Innovaatioiden vaikutus paperikoneinvestointeihin
- 24.11. Juha Juntila (TaY): Kotitalouksien pankkitalletusten kysyntä Suomen rahoitusmarkkinoilla
- 11.12. Mika Widgren: Päätösten kontrolli ja ideologinen vastakkainasettelu EY:n päätöksenteossa, esimerkkinä kauppa- ja ympäristöpolitiikka